

Vester Egesborg - 1997

NÆM 1997:120

RAS P.3177/96

Vester Egesborg Sogn; Hammer Herred; Præstø Amt

Stednr. 05.04.12

4 cm kort 1512 3 NV

NM sb. nr. 17 og 35

Beretning for prøveundersøgelse af en anløbsplads fra yngre jernalder, ca. 550-950 e.Kr.

Indholdsfortegnelse

BIND I

Resumé	3
Undersøgelsens forhistorie	6
Topografi	7
Målesystem	8
Undersøgelsen - metodik og forløb	9
Originalmateriale	11
Konstruktioner:	
Grubehuse (Hus 1-16)	12
Langhuse (Hus 17-18)	21
Ovnanlæg	22
Smedegruber	23
Kulturlag (A-15)	24
Andre anlæg	24
Detektorafsøgningerne	25
Fundliste:	27
Glasperler	28
Glasskår	28
Metaller	30
Genstande af ben og tak	31
Basaltkværnsten	31
Klæbersten	31
Hvæssesten	31
Slagger	32
Støbeformsfragmenter	33
Ten- og vævevægte	33
Keramik	34
Detektorfundliste	40
Fotoliste	50
Anlægsliste Hus 17-18	53
Anlægsliste (A 1-315)	60
Plantegningsliste	79
Tegningsliste (T 1-63)	81
Genstandstegninger (GT 1-16)	84

BIND II

Bilag:

- 1: Oversigtskort
- 2: Udsnit af 4cm-kort med markering af undersøgelsesområdet.
- 3: 1:2000-kort over området (v. Poul Erik Skovgaard, Nat. Mus.)
- 4: 1:2000-kort over området m. søgegrøfter (v. P. E. Skovgaard, Nat. Mus.)
- 5: 1:1000-kort med søgegrøfter markeret (v. P. E. Skovgaard, Nat. Mus.)
- 6: Oversigtsplan med Hus 1-18 markeret.
- 7: Oversigtsplan med detektorfund markeret.
- 8: Møntbeskrivelse (Udarbejdet af Nat. Mus.).

Kopier af S/H-foto

Kopi af Plantegning 1-53 (Søgegrøfter)

BIND III

Kopi af Tegning 1-68

Resumé

Prøvegravningen blev iværksat, fordi arealet efter en længerevarende braklægning skulle dybdepløjes forud for genoptagelse af dyrkningen. Der afrømmedes muld i 10 søgegrøfter af forskellig længde, fordelt jævnt henover pladsen, samt i et ca. 25 x 35 m stort felt på pladsens østlige område (jf. bilag). I alt afdækkedes ca. 3.100 kvadratmeter. Ved undersøgelsen registreredes bl.a. tomterne af 16 grubehuse, to langhuse, et ovnanlæg samt et par smedegruber.

Tomterne af de treskibede langhuse fandtes i feltets østlige område blandt en større koncentration af stolpehuller. Det ene hus (hus 17) var øst-vestorienteret, ca. 14 m langt og 6 m bredt, med svagt buede langvægge. Placeret midt i huset med en indbyrdes afstand af ca. 5 m sås to sæt tagbærende stolper. De yderste sæt tagbærende stolper var placeret i husets gavle og let indtrukne. Der fandtes ikke daterende genstandsmateriale i stolpehullerne i huskonstruktionen, der dog foreløbig typologisk dateres til 9. årh. e.Kr.

Beliggende delvist henover og delvist nord for omtalte langhus fandtes tomten af et mindre, øst-vestorienteret langhus, ca. 10 - 12 m langt og 6,5 m bredt. Hustomten udgjordes af to sæt tagbærende stolpehuller, placeret med en indbyrdes afstand af 2,5 m. Afstanden mellem sættene var 5 m. Til hustomten kan knyttes to rækker vægstolper. Der registreredes 8 vægstolper i husets sydvæg og tilsvarende 8 stolper i den nordlige væg, men ingen stolpehuller i gavlenderne. Det skal understreges, at hustomten af tidsmæssige årsager først blev erkendt efter udgravningens afslutning, og det kan således ikke udelukkes, at huset har været længere. Typologisk kan huset henføres til yngre jernalder. Identiske hustomter uden stolpehuller i gavlene bl.a. er fundet på den nærliggende anløbsplads ved Næs.

De 16 grubehuse lå spredt ud over hele arealet, dog med en tydelig koncentration i området mod øst. Husene var konstruktionsmæssigt af samme type, med runde, fladbundede nedgravninger og en tagbærende stolpe i hver gavl. For flere af husene gjaldt, at fylden var relativt homogen og forseglede af det allesteds nærværende kulturlag, der var sunket ned i grubens top. Der kunne i nogle tilfælde udskilles et egentligt bundlag i hustomterne, men kun sjældent indeholdt dette spor af den virksomhed, som huset har været rammen om. En del linseformede vævægte, i overvejende grad af ubrændt, tørret ler, viser, at vævning har været blandt funktionerne. Fylden i grubehusene blev soldet i 4 mm net og rummede ganske mange fund. Dominerende var lerkarskår, der dels var uornamenteret, fladbundet bopladskeramik, dels østersøkeramik, der minder om mellem- og senslaviske typer i form og dekoration. Koniske og dobbeltkoniske vævægte af brændt ler fandtes sammen med østersøkeramik. Desuden fandtes koniske og tabletformede tenvægte af sandsten, ofte med inddrejede riller, og flere tenvægte af klæbersten. Perler af glas forekom jævnlige. Et enkelt grubehus indeholdt desuden spor af arbejde i ben og tak i form af bennåle og takfragmenter. I flere huse fandtes hele og fragmenterede kamme, hvoraf en enkelt er forsynet med en sekundær, bemærkelsesværdig ornamentik (jf. genstandstegning (GT) 15) i form af triskeler og en lille kjoleklædt dameskikkelse.

Blandt metalgenstandene fra grubehusene kan fremhæves en rektangulær genstand af forgyldt bronze med anglo-irsk ornamentik i karvsnit. Genstanden stammer fra hus 1 og er en del af en oprindeligt større genstand (jf. GT 2). Fra hus 8 stammer en unik forgyldt bronzefibel (jf. GT 3), der forestiller en stiliseret mandsfigur med let bagoverbøjet hoved og skæg. Mandsfiguren er i bevægelse og på begge sider omgivet af fire dyrelignende væsner. Blandt de øvrige genstande fra grubehusene kan nævnes fragmenter af basaltkværnsten og klæberstenskar, slibesten, pilespidser af jern, knive og skår af drikkeglas.

I den nordvestlige del af undersøgelsesområdet udgravedes en stenlagt ovn, der har været forsynet med en vidjeopbygget og lerkældt overdel. Indersiden af ovnen var rødbrændt, mens ydersiden var ubrændt. Ovnbunden var præget af lyst, orangerødt sandpulver. Foran ovnen var et lergulv, der var dækket af et centimetertykt lag af trækul. Der blev ikke fundet daterende genstande i forbindelse med ovnen, ligesom der ikke var efterladenskaber, der utvetydigt fortæller om ovnens funktion.

På den sydlige del af arealet registreredes to smedegruber, hvoraf den ene rummede talrige smedeskæl og esseslagger, mens den anden - udover nævnte elementer - også indeholdt jernskrot og en meget forvitret klæbersten (jf. Bilag 6).

Over en meget stor del af arealet sås et 5-15 cm tykt kulturlag af sandmuld med trækul, varmesprængte sten og rødbrændte lernister. Ingen steder i kulturlaget kunne i overfladen anes spor af fyldskifter eller andre strukturer. Laget blev af tidsmæssige årsager afgravet maskinelt over det meste af arealet, mens det enkelte steder blev efterladt intakt med henblik på soldning. Ved denne metode fandtes en håndfuld lerkarskår, enkelte glasperler og smedeskæl.

Lokaliteten blev afsøgt med detektor både i forbindelse med muldafrømningen og efterfølgende af erfarne detektorfolk. Hovedparten af afsøgningen er sket i arealet øst for den nord-sydgående markvej, mens området vest for markvejen kun er afsøgt i mindre omfang. Det samme gælder marken mod nordvest. Af tidsmæssige årsager blev jernudslag som udgangspunkt diskrimineret, mens alle opsamlede genstande af bronze, sølv og guld blev afmærket på stedet og afsat på et kort i størrelsesforholdet 1:2000 (jf. bilag 7). For fundmateriale gælder, at langt hovedparten hører til tiden 530 -1000 e.Kr. Fundene er talrige og fordeler sig næsten jævnt øst for markvejen, mens der mod vest er få genstande uden egentlige koncentrationer. Blandt genstandsmaterialet kan fremhæves en tungeformet fibel af bronze med forgyldt rankeornamentik. Bagsiden er belagt med hvidmetal. Fiblen er formentlig fremstillet i Frankerriget i 900-årene (jf. liste over detektorfund x-119 samt GT 12). I særklasse er også to næsten identiske sølvvedhæng i Borrestil med et motiv der forestiller en fugl set fra ryggen (jf. liste over detektorfund x-31 og x-105 samt GT 4). Blandt andre spektakulære fund kan nævnes et fragment af et støbt bronzebeslag, der forestiller en lille kroneprydet, groft fremstillet ansigtsmaske, der udgør del af beslag (jf. liste over detektorfund x-103 samt GT 16).

Interessant for forståelsen af lokalitetens funktioner er desuden en lille formmodel til fremstilling af kvindefiguriner. Blandt de øvrige genstande kan nævnes beslag med dyreornamentik og indlagt kobbertråd, remgarniture, bl.a. rembeslag og et spænde af sølv (x-21 (GT 7), x-62 og x-76), en skålformet fibel, et sølvhængesmykke og en guldfingerring (x-53) samt hele og fragmenterede næbfibler, pladefibler, fuglefibler samt ligearmede- og trefligede fibler (jf. liste over detektorfund, f.eks. x-33, x-35, x-36, x-63, x-44, x-55, x-43 og x-69). Desuden fandtes barrierer af sølv, bronze og jern i begrænset omfang samt smelt af bly, bronze og sølv. I øvrigt fandtes vægtlodder af forskellig type (jf. liste over detektorfund, f.eks. x-38, x-49, x-54 og x-59).

Endelig fandtes i alt 11 hele og fragmenterede mønter, der med undtagelse af en enkelt skilling fra 1600-tallet og et fragment af en frankisk Sachenphennig udgøres helt af arabiske typer (jf. Bilag 7). De arabiske mønter er dateret til perioden mellem ca. 770 og 900 e.Kr. To af mønterne er såkaldte arabiske Sassanider, slået i Persien i 7. årh., de øvrige dirrhems. Flertallet af mønterne er beklippede og vejer under 1 gram. Bemærkelsesværdigt er især et eksemplar af forsølvet kobber, der er et Volga-bulgarsk falskneri (x-48.).

Fundbilledet viser temmelig entydigt, at der er tale om en lokalitet fra yngre jernalder. Enkelte metalegenstande hører til i 5. årh., men ellers er det yngre germansk jernalder og vikingetid, der dominerer. Fraværet af de sene vikingtidsstile er signifikant og viser, at pladsen ophørte før år 1000 e.Kr.

Det dominerende element på lokaliteten er grubehusene, der er fundet over hele pladsen. Sammenholdt med undersøgelserne fra 1999 og 2000 synes der at være en tendens til, at grubehusene ligger i ustrukturerede klynger, men hvorvidt dette billede er reelt, kan ikke afgøres før arealet er totalundersøgt. Koncentrationen af anlægsspor var tydeligvis størst i det højtliggende område mod øst, hvor der også registreredes tomter af langhuse. Også blandt detektorfundene ses en klar koncentration af fund i dette område.

Samlet kan det konkluderes, at pladsen er særdeles fundrig med flere smykker af høj håndværksmæssig standart og prestige værdi iblandt. De relativt mange mønter og fragmenter heraf springer i øjnene og kan ses som et indicium for handel på lokaliteten, ligesom fund af bronzesmelt og patricer peger på at metalhåndværk har været blandt funktionerne. Desuden findes spinkle beviser for glas- og kamproduktion. Sporene efter jernforarbejdning er endvidere markante, og pløjelagets mange metalgenstande er fulgt op med fund fra grubehusene.

Det samlede fundmateriale kan dateres til perioden 6.-10. årh. e.Kr. med et beskedent indslag på nogle få procent af genstande fra 5. årh. e.Kr. De yngste genstande er i Borrestil. Genstande fra 11.-12. årh. er fraværende. Spredningen af genstande viser, at perioden 530-700 e.Kr. overvejende er repræsenteret mod sydøst. Genstande fra 700-1000 e. Kr. har en større udbredelse, men også her er det tydeligvis den østlige, højtliggende del af pladsen, der har rummet flest genstande. Også samtlige hustomter kan henføres til tiden 6.-10. årh.

Pladsens udstrækning er endnu ikke fastlagt præcist. Resultaterne fra de senere undersøgelser i 1999 og 2000 viser, at der også i undersøgelsesområdets sydlige og vestlige partier findes grubehuse og værkstedsaktiviteter, selvom der hidtil er gjort få detektorfund her. Lokaliteten er ikke totalundersøgt.

Undersøgelsens forhistorie

Anløbspladsen blev i februar 1964 lokaliseret af amatørarkæolog dyrlæge Bent Fugl Petersen, der ved rekognoscering i området fandt bl.a. fibler fra ældre og yngre germanertid, en kufisk sølv mønt og østersøkeramik. Bent Fugls samling af genstande fra Vester Egesborg er overdraget til Nationalmuseet (j.nr. 405/70).

I 1965 iværksatte Nationalmuseet ved museumsinspektør Mogens Ørsnes en arealmæssigt begrænset prøvegravning i det sydøstlige hjørne af den nuværende brakmark (sb.17). I alt udgravedes 171,5 kvadratmeter. Ved prøvegravningen påvistes flere grubehuse, stolpehuller og kulturlag. Genstandsmaterialet omfattede glasperler, østersøkeramik, jerngenstande, ten- og væbevægte m.m. (jf. beretning NM 1, j.nr. 404/74 og NÆM 1990:121). Ørsnes registrerede 8 fyldskifter, der kunne tolkes som grubehuse, men gjorde opmærksom på, at der kun var tale om begrundet formodning. Dels kunne alle anlægsspor ikke afdækkes fuldstændigt, dels har den vanskelige undergrund haft en negativ indvirkning på iagttagelsesforholdene. Ørsnes vurderede allerede på dette tidspunkt, at anlægssporene på arealet var stærkt nedpløjede.

I 1995 erfarede Næstved Museum, at den centrale del af det berørte areal, der siden 1993 havde henligget som brakmark, var planlagt inddraget til dyrkning i 1998 og således stod for at skulle dybdepløjes. Mekanisk jordbehandling skulle ifølge forpagter Knud Hansen finde sted efter 31.08.1998.

Da en sådan dybdepløjning i vid udstrækning vil destruere eventuelle anlægsspor på pladsen, udførte Næstved Museum som følge heraf ved museumsinspektør Anne Bloch Jørgensen i februar 1995 en rekognoscering i området (NÆM 1995:102). Herved blev der nordvest for det braklagte areal, ca. 250 m fra Ørsnes udgravningsfelt, ned til Dybsø Fjord iagttaget et område med mørkfarvet jord, indeholdende østersøkeramik samt en hvæssesten af skifer (sb. 35, jf. Bilag 2).

Yderligere blev der på det berørte område ved Jens Ulriksen, Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter, i april 1996 foretaget en detektorafsøgning. Herved fandt syv detektorfolk i løbet af få timer ikke mindre end 24 metalgenstande, jf. vedlagte liste over detektorfund (NÆM 1996:500; dette museumsnummer er senere overtaget af 1997:120, og 500-nummereingen af detektorfund ophørt). Hovedparten af fundene fandtes på brakmarken, en enkelt i området nordvest herfor. Fundene omfatter fibler, vægtlod, arabiske mønter m.m. med en datering til germansk jernalder og vikingetid.

Den 25.10. 1996 inviterede Næstved Museum repræsentanter fra Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat samt Skov- og Naturstyrelsen til en besigtigelse og efterfølgende diskussion om de fremtidige planer for lokaliteten. Det blev herved besluttet i første omgang at foretage en prøvegravning af det berørte areal for herved at vurdere pladsens kvalitet, udstrækning og bevaringsgrad. Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat ansøgte i henhold til museumslovens § 26 således om midler, i alt 161.815 kr., til en prøveundersøgelse af arealet, og bevilgede d. 29.06.1996 60.000 kr. til formålet. Da prøveundersøgelsen gav gode resultater, besøgte repræsentanter for RAS og Det Arkæologiske Nævn udgravningen i maj 1997 og bevilgede efterfølgende yderligere 115.000 kr. til prøveundersøgelsen. Det aftaltes endvidere, at der ansøgte om midler til en større, fladedækkende undersøgelse i 1998.

I januar 1998 ansøgte Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat således om midler i henhold til museumslovens § 26, i alt 494.704 kr., til en udvidet undersøgelse af lokaliteten. På grund af det store antal ansøgninger til Rigsantikvaren, kunne beløbet imidlertid ikke bevilges. På baggrund af det rige fundmateriale fra lokaliteten besluttede Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat på et møde om lokaliteten på Næstved Museum d. 13.05. 1998 at bevilge 15.000 kr. til en mindre undersøgelse af lokaliteten. Undersøgelsen skulle danne baggrund for en ansøgning om midler til en fladedækkende undersøgelse i 1999, og omfatte soldning af pløjelaget i udvalgte kvadratmeter samt en detektorafsøgning af arealet (jf. beretning NÆM 1997:120 (1998)).

Lokaliteten er siden undersøgt igen i 1999 (Felt 1-6), 2000 (Felt 7) og 2001 (Felt 8-11) og forventes yderligere udgravet de kommende år.

Topografi

Lokaliteten befinder sig i den absolut inderste del af fjorden og ligger på et sandet areal, der skråner jævnt mod vest ned til Dybsø Fjord, mens det mod syd og sydøst rejser sig som en markant skråning, der krones af gravhøjen Stejlehøj. Mod nord og nordvest er terrænet jævnt med en svag stigning mod Vester Egesborg By. Det højeste punkt på det undersøgte areal findes mod sydøst, omkring kote 12, mens søgegrøfterne ned mod fjorden ligger på omkring kote 2 (jf. kortbilag). Undergrunden i området bestod af rent sand, hvilket vanskeliggjorde undersøgelsen. Undergrundssandet var således præget af dyregange og det var i mange tilfælde vanskeligt at afgrænse fyldskifterne i fladen. Generelt var anlægssporene dårligst bevarede på de højestliggende partier, mens der nærmere stranden var en mindre grad af påvirkning fra dyrkningen.

Topografisk synes lokaliteten afgrænset mod syd og øst. Der er derimod ingen tvivl om, lokaliteten breder sig mod nordvest langs stranden, hvor der er opsamlet keramik og metalfund. Også mod nord er der gjort et enkelt metalfund. Da området ligger i skov, er dette dog vanskeligt at afsøge med detektor. Et stykke syd for pladsen findes Kyllebækkens udløb.

Dybsø Fjord er lavvandet med flere mindre vige og en enkelt større, Vignor, der i dag er inddæmmet. I den yderste del af fjorden ligger Dybsø, og kun to smalle render giver forbindelse fra fjorden til Karrebæksminde og Smålandsfarvandet. Vandstanden i disse render er i dag faldet på grund af tilsanding. Største dybde i fjorden på 1,75-2 m findes syd for Basnæs. Det skal nævnes, at der findes flere jernalderfund fra området. Bl.a. er der fra et engareal i tilknytning til anløbspladsen opsamlet en stignøjle fra vikingetid og nogle få hundrede meter længere sydpå, overfor det historiske rettersted "Stejlebanke", er der i bronzealderhøje fundet flere sekundære jordfæste- og brandgrave fra jernalderen (jf. Ørsnes 1966, 254 og fig. 19-20).

Målesystem

Samtlige søgegrøfter (grøft A-M) blev indmålt af landmåler Poul Erik Skovgård Jensen, Nationalmuseet, i det landsdækkende System 34 (jf. Bilag 4-5). Anlægsspør er indtegnet i forhold til de på oversigtsplanen markerede punkter. På baggrund opmålingerne er udfærdiget oversigtsplaner i målestoksforhold 1:500, 1:1000 og 1:2000 med højdekurver markeret (findes på Næstved Museum).

I felt 1 blev ligeledes af Poul Erik Skovgård med totalstation udsat tre punkter, der indgår i et lokalt, retvinklet målesystem med x-aksen voksende i østlig- og y-aksen voksende i nordlig retning. Punkterne fik af hensyn til den daglige arbejdsgang lokale betegnelser. Punkt 1, der findes 26 m nord for det på oversigtsplanen markerede punkt 132, er således benævnt 500/1026, punkt 2 500/1036 osv. I alt fem punkter (punkterne 1-5) blev markeret med jernrør.

Som overordnet nivelleringsfixpunkt anvendtes et jernrør (fix 1), placeret i den sydlige del af det berørte område (jf. bilag). Punktet har koordinaterne 80.600.197/118292.879 i det landsdækkende system 34. Toppen af jernrøret blev målt til 9,00 over DNN.

Yderligere blev placeret to fixpunkter langs det levende hegn mod syd (fix 2 og 4) samt et fixpunkt i kanten af skoven i den nordvestlige del af arealet vest for markvejen (fix 3).

Samtlige fixpunkter blev markeret med jernrør. Toppen af disse blev indmålt til henholdsvis 6,00 m over DNN (fix 2), 6,50 over DNN (fix 3) og 11,20 m over DNN (fix 4). Fixpunkterne 2, 3, og 4 er ikke afsat på oversigtsplanerne. Samtlige nivellemerter er angivet som meter over DNN.

Undersøgelsen - metodik og forløb

Undersøgelsen fandt sted i perioden 12.05 - 23.05 samt 09.06. - 01.08. 1997. Desuden blev der gravet tre dage i august - september 1997.

I undersøgelsen deltog arkæolog cand. phil. Birgitta Gärtner, arkæolog, ph.d Jens Ulriksen, arkæolog, cand. phil. Thomas Roland, arkæologistuderende ved Københavns Universitet Katrine Kølle Hansen samt henvist arbejdskraft ved Næstved Museum Kristian Sørensen,

Lotte Nørgaard og Miguel Gade Islund. I øvrigt deltog i varierende omfang fire frivillige, tilknyttet Næstved Museums arkæologigruppe, med stort engagement. Desuden afsøgte frivillige Peter Bjørnstrup, Mikael Jensen og Peter Lauersen området med detektor. Som daglig leder af undersøgelsen fungerede arkæolog Birgitta Gärtner, ansvarlig leder var Palle Birk Hansen, Næstved Museum.

Lodsejer er Peter Spandet og Inge Bøje, Gadevang 11, Vester Egesborg. Forpagtere er Jan og Knud Hansen, Vordingborg Landevej 13, Vester Egesborg.

Ved undersøgelsen blev der afrømmet muld i ni ca. 1,80 m brede og mellem 11 og 140 m lange, nord-sydorienterede søgegrøfter (grøft A, B, C, D, E, F, G, H, I) samt to mindre grøfter (grøft L og M), fordelt jævnt henover det berørte areal, samt et ca. 875 kvadratmeter stort udgravningsfelt, felt 1, beliggende på den sydøstlige del af området, hvor koncentrationen af stolpehuller var størst. Søgegrøfterne blev udvidet omkring de fyldskifter, der havde karakter af grubehuse. Desuden blev gravet en mindre søgegrøft, beliggende ned mod standvolden i den sydvestlige del af området (grøft K). På grund af den sandede undergrund styrtede sidstnævnte grøn timer imidlertid sammen efter få minutter, hvorfor profilerne i grøn timer ikke kunne registreres. Da der var fare for yderligere nedstyrtning, blev grøn timer hurtigt tildækket, og den er derfor kun løseligt indmålt. I alt blev afdækket ca. 3075 kvadratmeter.

Muldafrømningen foregik dels med en større maskine på bæltet, dels med rendegraver. Fladen blev efter muldafrømning afrenset med skovl.

Iagttagelsesforholdene blev i nogen grad vanskeliggjort af det store antal dyregange og fyldskifternes diffuse afgrænsning i den sandede undergrund. Hertil kommer, at mindre anlægsspor var relativt nedpløjede. Muldlagets tykkelse var mellem 20-35 cm.

Søgegrøfterne blev som nævnt nummereret grøn timer A-M. I to tilfælde, ved grøn timer A og grøn timer G, blev grøn timerne, da der ikke fandtes anlægsspor i disse, opdelt i henholdsvis to og tre mindre grøn timer (jf. bilag).

I søgegrøfterne blev kun snittede anlægsspor nummereret. I felt 1 nummereredes såvel snittede anlægsspor som anlægsspor, der umiddelbart syntes at kunne indgå i huskonstruktioner, men af tidsmæssige årsager ikke blev snittet (A-315-354). I alt 315 anlægsspor (A-1 - A-315) blev snittet og registreret i snit. Af disse udgjorde 16 anlægsspor grubehuse (A-1, A-4, A-6, A-21, A-28, A-31, A-33, A-44, A-45, A-51, A-76, A-87, A-214, A-225, A-245 og A-296). Grubehusene blev af praktiske årsager benævnt Hus 1-16. Stolpesatte huse i felt blev benævnt Hus 17-18 (jf. afsnittet om Konstruktioner). Kulturlaget fik ligeledes anlægsnummer.

Med undtagelse af A-6, der var overlejret af kulturlaget og derfor kun blev delvist afdækket, blev samtlige registrerede grubehuse tømte, og jorden herfra soldet med et 4 mm rystesold. Tilsvarende blev gruber og stolpehuller beliggende i tilknytning til lerlaget (A-46) og ovenanlægget (A-77) i grøn timer G samt A-33 (A-34 - A-43) i grøn timer D tømte, og jorden herfra

soldet.

Af hensyn til fundmaterialet blev den ene halvdel af grubehusene udgravet i "niveauer" af ca. 10 cm tykkelse, (niveau 1, niveau 2 osv.) mens fundmaterialet i den anden halvdel af grubehusene i videst mulige omfang blev relateret til de reelle lag i husene. De enkelte lag i hvert anlæg blev nummereret 1, 2, 3 osv.

Der er foretaget en separat genstandsnummerering inden for hvert enkelt anlæg (jf. fundliste). Under udgravningen blev væv vægte samt finere genstande såsom metaller fra grubehusene nummereret og indtegnet på flade- og detailtegningerne (jf. disse).

I felt 1 registreredes tomterne af to langhuse, hus 17 og hus 18 (jf. nedenfor). Det ene, hus 18, blev imidlertid først erkendt, efter at udgravningen var afsluttet, hvorfor en del af de stolpehuller, der antagelig har indgået i husets vægkonstruktionen, ikke blev snittet.

Fladetegninger er udført i målestoksforhold 1:50. Fladetegningerne er nummereret fortløbende, plan 1-53. Profiltegninger af stolpehuller, grubehuse og øvrige anlæg er udført i målestoksforhold 1:10 og i et enkelt tilfælde (hus 4) 1:20. Der blev desuden udført detailtegninger af grubehusene A-6, A-21, A-28, A-33, A-44, A-51, A-76, A-221, A-225 og A-245 i fladen i målestoksforhold 1:20. For sammenlignlighedens skyld er alle rentegninger udført i 1:20 efter at være sat ned vha. digital (dvs. målfast) kopimaskine. I tilknytning til A-33 registreredes en række gruber og stolpehuller, A-33 - A-43 samt A-216, der ligeledes blev tegnet i fladen i 1:20. I søgegrøft G registreredes i forbindelse med et lerlag, A-46, bunden af et ovnanlæg, A-77, samt en lang række mindre anlæg. Der blev udført detailtegninger af hele komplekset i flere niveauer i målestoksforhold 1:20.

Rentegning af de originale fladetegninger er kun udført over felt 1 (målestoksforhold 1:100), da undersøgelserne fortsat vil udmønte sig i egl. fladegravninger i de resterende områder. Detail- og profiltegninger af samtlige anlæg er rentegnet i målestoksforhold 1:20 (jf. tegningsliste) af Erik Lillienfryd (Næstved Museum). En enkelt rentegning af ovnanlægget er udført i målestoksforhold 1:50.

Oversigtsplan over hele området med væsentlige anlæg påtegnet er udfærdiget på baggrund af Poul Erik Skovgårds opmålinger i målestoksforhold 1:500 og 1:1000 (jf. bilag) samt, med koter, strandvold og landevejen Vordingborg-Næstved påtegnet i målestoksforhold 1:2000 (forefindes på Næstved Museum, jf. Bilag 3 -5).

Området blev såvel i forbindelse med muldafrømningen som senere i forløbet afsøgt med metaldetektor af tre amatørarkæologer. De med metaldetektor fremkomne genstande blev af tidsmæssige årsager kun indmålt løseligt, f.eks. "mellem grøft C og D, mod nord". Spredningen af genstandene fremgår af Bilag 6. Liste over de i 1996 med metaldetektor fundne genstande er vedlagt beretningen.

Nivellering blev i søgegrøfterne foretaget for ca. hver 4. m. Herudover blev væsentlige anlæg

såsom grubehuse, gruber, lerlag, ovnanlæg samt stolpehuller, der kunne dokumenteres at indgå i huskonstruktioner, nivelleret i fladen. Grubehuse blev desuden nivelleret i bunden. Endelig blev stolpehuller, der registreredes i bunden af grubehuse nivelleret.

Fotografering blev udført i sort-hvid og farvebilleder (dias) i formaterne 26x34 og 6x6 mm af henholdsvis museumsassistent Helle Ludvigsen og arkæolog Jens Ulriksen (jf. fotoliste).

I tilknytning til den egentlige undersøgelse blev der i 1998, for at få en fornemmelse af genstandsmaterialets spredning på arealerne, iværksat en mindre undersøgelse på lokaliteten. Ved undersøgelsen blev pløjelaget soldet i udvalgte kvadratmeter af medlemmer af museumslaugets arkæologigruppe, der også deltog i en detektorafsøgning af arealerne (jf. beretning NÆM 1997:120 (1998)).

For mange daglige besøg på udgravningen ville være til gene for lodsejeren, hvorfor der i stedet blev afholdt et par aftenomvisninger på pladsen. Her fremmødte omkring 100 mennesker. Udgravningen blev i øvrigt besøgt af TV2- øst og TV Næstved.

Originalmateriale

Originalmateriale forefindes på Næstved Museum med undtagelse af enkelte vævevægte af ubrændt ler, der ikke blev hjembragt til museet, og enkelte detektorfundne genstande, der befinder sig på Nationalmuseet. Materialet omfatter fund, sagsakter, film og originaltegninger samt en gravebog. I alt findes 53 fladetegninger af søgegrøfterne (Plan 1-53) og 68 detail af flade og profil (Tegning 1-68, jf. tegningsliste) hvoraf samtlige er rentegnet i målestoksforhold 1:20 (vedlagt beretningen). For en nærmere beskrivelse af disse jf. ovenfor. I alt foreligger seks sort/hvid film (jf. fotoliste). Samme motiver foreligger som dias, ligesom en del genstande fra undersøgelsen er fotograferet separat med henblik på bl.a. publikation.

Konstruktioner

Ved udgravningen fremkom 18 huse, heraf 16 grubehuse (Hus 1-16) samt to stolpebyggede huse (Hus 17-18), et ovnanlæg og tre smedegruber.

Grubehuse

Hus 1: A-1.

Hus 1 var tomten af et grubehus, beliggende i den sydøstlige del af det berørte område (jf. grøft B, plan 8).

Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vest orienteret fyldskifte på ca. 4 x 4,5 m. I snit blev længden dog reduceret til ca. 4,10 m. Hustomten blev snittet i øst-vestlig retning og herefter tømt, bortset fra en ca. 30 cm bred balk midt i anlægget. Der blev af tidsmæssige årsager ikke udfærdiget en detailplan af nedgravningen. Lagfølgen i fylden blev registreret i

snit i målestoksforhold 1:10 og 1:20 (jf. tegnings- og anlægsliste). Nedgravningen til huset var ca. 82 cm dyb. Det nederste lag, lag 4, repræsenterer angiveligt det oprindelige gulvlag, hvorimod de øvre lag må udgøre senere opfyld.

I bunden af nedgravningen sås i den østlige og den vestlige ende et 20-30 cm dybt stolpehul (A-47 og A-49), der må udgøre nedgravningen til de tagbærende stolper i huskonstruktionen. Mod øst sås i øvrigt endnu et stolpehul, der eventuelt kan repræsentere udskiftning af den tagbærende stolpe her (jf. tegning 23).

Hustomten blev udgravet med skovl og graveske og jorden herfra soldet. Den nordlige profil blev fotograferet i sort/hvid og dias. (jf. foto 97:07:02: 2, 3 og 4).

Af væsentlige fund fra anlægget kan nævnes et rektangulært fragment af et enestående større forgyldt bronzebeslag med rankemotiver (1-x4) (jf. GT 1), fundet ved soldning af fylden fra husets sydlige del. Beslaget er øjensynlig af britisk oprindelse. Desuden fandtes slagger (1-x2 og 1-x3), 2 vævevægte (1x-1 og 1x-5), en hvæssesten (1-x12) samt randskår med henholdsvis lige afskåret, udfalden og indfalden rand.

Hus 2: A-4.

Hus 2 var tomten af et grubehus, beliggende i den nordøstlige del af arealet (jf. grøft B, plan 14).

Anlægget fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vestorienteret fyldskifte på ca. 4 x 3,2 m. Nedgravningen blev snittet i øst-vestlig retning, og herefter tømt, bortset fra en ca. 30 cm tyk balk midt i huset. Udgravningen foregik hovedsagelig med skovl. Jorden herfra blev soldet. Lagfølgen i fylden blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 og 1:20 (jf. tegning 24).

Nedgravningen til huset var ca. 45 cm dyb. 5-10 cm over bunden sås en op til 10 cm tyk stribe af lyst sand, der eventuelt kan repræsentere en form for påfyld, anbragt i forbindelse med en genanvendelse af huset.

I bunden af nedgravningen sås i den nordøstlige ende et 52 cm dybt stolpehul, A-16, med tydeligt stolpeaftryk (jf. anlægsliste), der må udgøre nedgravningen til en tagbærende stolpe i huset. Mod øst fandtes et lidt mindre, ca. 20 cm dybt stolpehul, A-17, der kan udgøre nedgravningen til yderligere en tagbærende stolpe. I øvrigt registreredes rundt langs kanten af nedgravningen en række mindre stolpe- og pælehuller, A-7 - A-14, der givetvis repræsenterer nedgravninger til mindre stolper, der har båret en risflettet husvæg. Af tidsmæssige årsager blev kun stolpehullerne i den nordlige del af nedgravningen snittet.

Blandt fundmaterialet kan fremhæves et lille fladt, nærmest dråbeformet stykke bronzeblik, udskåret af et større stykke (4x-10) (jf. GT 8). Stykket er forsynet med ophængningshul og ornamenteret i yngre jernalderstil. Desuden en enkelt blå glasperle (4x-8), en kanneleret grøn perle af glasflus (4x-9), en enleddet blå perle (4x-8), 5 vævevægte af brændt ler (4x-3, x-4, x-5, x-6 og x-17), 2 stk. forarbejdet tak (4x-4 og x-5), 2 fragmenter af bennåle (4x-7 og x-23) samt fragmenter af tre trelagskamme (4x-2, x-6 og x-25). På baggrund af fundmaterialet synes der at være en mulighed for, at der er arbejdet med ben og tak i huset.

Hus 3: A-6.

Hus 3 var tomten af et grubehus, beliggende i den sydlige del af feltet (jf. grøft E, plan 30).

Nedgravningen til huset var overlejet af et 5-10 cm tykt kulturlag, A-15, og blev derfor ikke erkendt før kulturlaget var bortgravet. Huset blev således kun delvist afdækket og kun den nordvestlige del af anlægget blev udgravet. Anlæggets præcise form og størrelse kan således ikke bestemmes.

Der blev udført en detailtegning af nedgravningen i fladen i to niveauer i målestoksforhold 1:20, ligesom anlægget blev fotograferet i fladen (jf. foto 97:07:02, billede 8-12). Lagfølgen blev registreret i to profiler mod henholdsvis øst og syd i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 27) og profilvæggen fotograferet (jf. foto 97:07:02, billede 27-30). Nedgravningen til huset var mellem 45 og 55 cm dyb.

Ca. 25 cm under kulturlaget fremkom i husets nordvestlige del en del ildskørnede sten samt et få cm tykt askelag med trækulspartikler. Fyldskiftet var af nærmest rundoval form, med en diameter på ca. 40 cm. Der blev udtaget jordprøve af dette lag med henblik på nærmere analyse.

I bunden af nedgravningen registreredes i den nordøstlige del et ca. 44 cm dybt stolpehul, A-54, der må være nedgravningen til en tagbærende stolpe i huset.

Et mindre stolpehul, A-315, sås i kanten af nedgravningen mod nord (jf. anlægsliste).

I bunden af huset registreredes 4 vævevægte af ubrændt ler (6x-1-5) samt en næsten intakt trelagskam af tak (6-x3)(jf. foto 97:07:02, billede 24-26 og GT 15). Kammen er sekundært ornamenteret med stregornamenter, der forestiller forskellige triskeler samt en lille kvindefigur. Blandt de øvrige fund fra huset kan fremhæves 5 vævevægte af brændt ler og sandsten, 4 kamfragmenter, en bennål, slagger, forsmeltet sand samt flere jerngenstande, heriblandt en lancetformet pilespids og flere nagler.

Hus 4: A-21.

Hus 4 var tomten af et grubehus, beliggende på den sydøstlige del af det berørte areal (jf. grøft C, plan 18).

Hustomten fremtrådte efter afrensning i fladen som et øst-vest-orienteret, nærmest rundovalt fyldskifte på ca. 3,5 x 4 m. I forbindelse med fyldskiftet sås enkelte mindre fyldskifter, der dog ved snit viste sig at være stolpehuller uden umiddelbar tilknytning til huset.

Nedgravningen blev snittet i øst-vestlig retning og herefter tømt, bortset fra en ca. 30 cm tyk balk midt i huset. Der blev udfærdiget en detailplan af huset i målestoksforhold 1:20.

Lagfølgen i fylden blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 9-10).

Nedgravningen til huset var bevaret i ca. 70 cms dybde. Det nederste lag i fylden, lag 4, repræsenterer angiveligt det oprindelige gulvlag i huset, hvorimod de øvrige lag formodentlig repræsenterer senere opfyld.

I bunden af hustomten sås i husets østlige ende et ca. 50 cm dybt stolpehul, A-55, der må udgøre nedgravningen til en tagbærende stolpe i huset (jf. tegning 72). Et tilsvarende stolpehul blev ikke registreret i husets vestlige ende.

I hustomtens nordøstlige ende fandtes 10 vævevægte af let brændt og ubrændt ler (21x-3-6, x-17, x-72, x-82-83), hvoraf nogle var placeret på række i husets bundlag. (jf. tegning 72). Tre af disse blev fotograferet in situ (jf. fotoliste 97:07:02, foto 13 og 14). Desuden fandtes flere tenvægte af sandsten af ½ sfæriske typer samt en konisk af ler (21x-29, x-30, x-31, x-32, x-

56,x-57 og x80), slagger (21-x26, x51, x62) et støbeformsfragment af ler, (21x-43), en hvæssesten af skiffer (21x-86), 2 jernnagler (21x-87), forglaset sand samt flere kamfragmenter og en næsten hel ornamenteret og en fragmenteret, uornamenteret trelagskam (niveau 3)(21 x-74 og x-88).

Hus 5: A-28.

Hus 5 var tomten af et grubehus, beliggende omtrent midt på det berørte areal (jf. grøft E, plan 33).

Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt fyldskifte på ca. 4,25 x 4,40 m, orienteret i nord-nordøstlig- syd-sydvestlig retning. Fyldskiftet blev snittet i samme retning og herefter tømt, bortset fra en ca. 40 cm bred balk midt i huset. Der blev udfærdiget detailplaner af anlægget i 2 niveauer (jf. tegning) i målestoksforhold 1:20 og snittegninger af såvel den østlige som den vestlige profil i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 4-6, 28). Den nordlige profilvæg blev fotodokumenteret (jf. foto 97:07:02, billede 22). Nedgravningen til huset var bevaret i ca. 70 - 77 cm's dybde og havde forholdsvis flad bund. Begge sider var næsten lige, den ene dog med et "knæk" ca. 49 cm inde, der indikerer tilstedeværelsen af en 30 cm høj bæk inde i huset. Ca. 25 cm fra anlæggets top sås en horisont af mørkt gråbrunt sand med en del trækul og knuste, brændte sten, der givetvis repræsenterer udsmid fra et ildsted.

Ca. 5-10 cm over bunden fremkom et mørkt trækulsholdigt kompakt sandlag, indeholdende en del håndstore sten, hvoriblandt flere var ildskørnede. Det stenholdige lag var nogle steder vanskeligt at afgrænse i fladen, mens stenene derimod i snit sås afgrænset til et ca. 2 x 2 m stort område midt i grubehuset. Mellem stenene sås flere mindre stykker brændt ler.

Stenlægningen blev fotodokumenteret (jf. foto 97:07:02, billede 23). Stenene repræsenterer muligvis rester af et ildsted. Der blev udtaget jordprøve fra lag 4 samt fra en mindre trækulsstribe med henblik på en nærmere analyse.

I bunden af anlægget fremkom mod vest 5, mellem 10 og 25 cm dybe, stolpehuller, A-164, 189, 190, 192 og 194. Mod øst sås en tilsvarende mængde af stolpehuller, A-68, A-69, A-74 og A-75, på mellem 30 og 40 cm's dybde. Samtlige stolpehuller kan på baggrund af placeringen og dybden repræsentere nedgravninger til tagbærende stolper i huset og udskiftning af disse.

Desuden registreredes ikke mindre end 39, mellem 10 og 28 cm dybe, spidse pælehuller.

Flertallet af pælehullerne var placeret langs kanten af nedgravningen til huset og repræsenterer formodentlig nedgravninger til pæle i en risflettet vægkonstruktion. Antallet af stolpe- og pælehuller kan skyldes udskiftning af væg- og tagkonstruktion. Enkelte af de omtalte pælehuller kan dog muligvis tilskrives dyreaktivitet i området. Yderligere fandtes 3 mindre stolpehuller, A-72, A-73 og A-185, med fladt rundet bund. Funktionen af disse kan ikke afgøres.

Af fund fra fylden i hustomten kan fremhæves en lille rektangulær hvæssesten af skifer, forsynet med ophængningshul, fundet i lag 4 mod øst (28x-1) samt tre glasperler og enkelte små stykker smeltet sand, fundet i overfladen af fyldskiftet.

Hus 6: A-31.

Hus 6 var tomten af et grubehus, beliggende på den nordøstlige del af arealet (jf. grøft C, plan 21).

Hustomten fremtrådte i fladen som et øst-vest orienteret, rundovalt fyldskifte på ca. 3 x 2,25 m. Nedgravningen til huset blev snittet i nord-sydlig retning, og herefter tømt, bortset fra en ca. 30 cm bred balk midt i huset. Der blev af tidsmæssige årsager ikke udfærdiget detailplan af hustomten. Lagfølgen blev registreret i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 29).

Nedgravningen viste sig i snit at være bevaret i kun ca. 7 cm's dybde, med fyld af brungråt, gruset sand.

I hver af tomtens lang-ende fremkom et stolpehul, A-32 og A-48, sidstnævnte ca. 40 cm dyb, der har udgjort de tagbærende stolpehuller i huskonstruktionen. Stolpehullerne var henholdsvis 10 og 40 cm dybe (jf. tegning 29). Der registreredes ikke spor af mindre stolpe- og pælehuller i forbindelse med hustomten. Fylden fra hustomten blev udgravet med skovl og jorden herfra herefter soldet.

Fylden indeholdt et meget lille fundmateriale. Af væsentlige fund fra konstruktionen kan nævnes en halv lille, cylindrisk glasperle samt en skiveformet glasperle med pålagte bånd i dobbelt bølgemønster.

Hus 7: A-33.

Hus 7 var tomten af et grubehus, beliggende på den nordlige del af det berørte areal (jf. grøft D, plan 29a).

Nedgravningen til huset fremtrådte i fladen som et næsten cirkulært, nord-syd-orienteret fyldskifte på ca. 3,30 x 3,20 m, der blev registreret på detailplan i målestoksforhold 1:20 og herefter udgravet med ske. Fylden fra anlægget blev soldet. Umiddelbart nord for hustomten registreredes en række mindre anlæg (A-34 og A35 a-d) samt en række stolpehuller (A-36, A-37, A38, A-39, A-40, A-41 og A-198). For at afklare relationerne mellem hustomten og disse anlæg blev hustomten snittet i fire omgange.(jf. tegning 30-31, snit 1, 2, 3 og 6). Lagfølgen i fylden blev herefter registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 2-3). Det fremgik i profil, at hustomten var yngre end de nævnte anlægsspor nord for hustomten og derfor ikke umiddelbart synes at have nogen relation til denne.

Selve hustomten viste sig i snit at være bevaret i 20 -30 cm's dybde, med flad bund og let rundede sider. Fylden i anlægget bestod af mørkt brunt og sortbrunt sand.

Profilvæggen blev fotodokumenteret (jf. foto 97:07:02, billede 31-36). I henholdsvis den østlige og den vestlige ende af hustomten registreredes i bunden af denne to nedgravninger, der må repræsentere nedgravninger til de tagbærende stolper i huset. Det ene, A-56, var ca. 48 cm dybt. Formen indikerer, at stolpen er hamret ned i undergrunden. Det andet stolpehul, A-228, var kun ca. 12 cm dybt med rundet bund og kun placeringen indikerer således at hullet har båret en tagbærende stolpe. Mod nord registreredes i bunden af hustomten tre mindre pælehuller, A-204, 205 og 206, alle med en dybde på ca. 10 cm, der muligvis har udgjort nedgravninger til pælehuller til vægkonstruktionen i huset .

Fylden i de relativt mange fyldskifter nord for hustomten bestod af rødbrændt og ubrændt ler og sortgråt, askefyldtsand og indeholdt små stykker forsmeltet sand, esseslagger og utallige smede- og hammerskæl fra rensning og smedning af jern. Fyldskifterne tolkes derfor som

smedegruber og behandles nedenfor.

Af væsentlige fund fra hustomten kan nævnes en enkelt treleddet glasperle (33-x8), flere slagger (33-x22, x-34 og x-37) af smeltet sand og metal, en del jerngenstande (33-x1-7,x11,x-21 og x-27) heriblandt en enkelt fiskekrog (33x-1), smedeskæl 33-x32) samt et lille stykke ombukket, smeltet bronzeblik (33-x12).

Hus 8: A-44.

Hus 8 var tomten af et grubehus, beliggende på den sydlige del af det berørte areal (jf. grøft E, plan 31). Hustomten var overlejret af det ca. 5 cm tykke kulturlag.

Nedgravningen til huset fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vest-orienteret fyldskifte på ca. 4,5 x 4 m. Der blev udfærdiget en detailplan af fyldskiftet i målestoksforhold 1:20, ligesom anlægget blev fotograferet i fladen (jf. tegning 13-14a-b og foto 97:07:02, billede 6 og 7). Lagfølgen blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10. Den sydlige profilvæg blev fotograferet (jf. foto 97:07:02, foto19, 20 og 21). Fyldskiftet blev snittet i øst-vestlig retning. Nedgravningen til huset var bevaret i ca. 62 cm's dybde og havde flad bund samt - i den ene side - rundet side, i den anden en næsten lige side, der ca. 40 cm fra bunden udvides i en spids, hvilket indikerer tilstedeværelsen af en art bæk i huset, omtrent 1 m bred. I hustomten registreredes et meget tydeligt bundlag, bestående af en 5-10 cm tyk sort, fedtet horisont (lag 3). De overliggende lag udgjordes af et lysere brunt sandlag (lag 2) samt et sortbrunt lag (lag 1). Fundmaterialet blev relateret til disse lag.

I husets sydlige ende, ca. 70 cm fra kanten af fyldskiftet, registreredes et 50 cm dybt stolpehul, A-89, der muligvis har indgået i den tagbærende konstruktion i huset. Ligeledes registreredes mod syd, tæt ved tomtens kant, to stolpehuller, A-90 og A-91, begge ca. 47 cm dybe og 11 cm brede, der givetvis repræsenterer huller efter den tagbærende konstruktion samt udskiftning af en stolpe i denne. Ved tomtens østlige kant registreredes et næsten identisk stolpehul, A-88, ca.53 cm dybt og 15 cm bredt med flad bund. Også dette må have indgået i den tagbærende konstruktion. Endelig sås omtrent midt i hustomten et knap 10 cm dybt stolpehul, A-92.

I hustomtens østlige del fandtes spredt i bundlaget 16 hele og fem fragmenterede vævevægte af ubrændt ler. Disse blev indtegnet på detailplan og fotograferet (jf. foto 97:07:02, foto 16, 17 og 18). Desuden fandtes en enkelt tenvægt (44-x1). Derudover var fundmaterialet relativt sparsomt. Af væsentlige genstande desuden kan nævnes en enkelt ringformet, blå glasperle, fundet ved soldning, og et lille bronzefragment med svage rester af forgyldning. Desuden fandtes i bundlaget mod syd en unik, men desværre dårligt bevaret fibel af forgyldt bronze (44-x2) (jf. GT 3). Fiblen er 5,8 x 3,8 cm stor og afbilder en skægget mandsfigur i bevægelse. Mandens hoved er i profil, kroppen set delvist forfra. Figuren er omgivet af fire dyrefigurer med profilsete hoveder og kroppe af to-ledede bånd. Stilistisk synes fiblen at være af nordisk oprindelse - fra midten af 600-årene.

Hus 9: A-45.

Hus 9 var tomten af et grubehus, beliggende på den sydvestlige del af det berørte areal (jf. grøft H, plan 49).

Nedgravningen til huset fremtrådte i fladen som et ovalt fyldskifte på ca. 3,5 x 2,5 m. Der blev af tidsmæssige årsager ikke udfærdiget detailplan af fyldskiftet. Hustomten blev snittet i nord-sydlig retning og herefter tømt, bortset fra en ca. 35 cm bred balk midt i huset. Lagfølgen i fylden blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 9). Nedgravningen til grubehuset viste sig i snit at være kun ca. 10-13 cm dyb, med en mindre fordybning i hver ende. Mod vest registreredes i kanten af fyldskiftet et enkelt stolpehul, A-50, ca. 24 cm dybt, med rundet bund. Dette er givetvis hullet til den ene af de tagbærende stolper i huskonstruktionen. Der registreredes intet stolpehul i fyldskiftets østlige del. Fylden i hustomten var sparsomt og udgjordes af en sømglatter (niveau 1), en stor hvæssesten og et enkelt randskår.

Hus 10: A-51.

Hus 10 var tomten af et grubehus, beliggende på den nordlige del af arealet, tæt ved den nuværende markvej (grøft F, plan 43).

Hustomten fremtrådte i fladen som et næsten cirkulært fyldskifte på ca. 4,1 x 4 m. Fyldskiftet var i den sydøstlige ende gennemgravet af en nyere, 1,1 x 1,19 m stor, rektangulær nedgravning, formentlig udført i forbindelse med undersøgelserne i 1960'erne. Der blev udfærdiget detailplan af fyldskiftet i målestoksforhold 1:20 (jf. tegning 33).

Hustomten blev snittet i nord-sydlig retning og herefter tømt, bortset fra en ca. 20 cm bred balk midt i huset. Lagfølgen i fylden blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 34). Nedgravningen til huset var bevaret i ca. 54 cm's dybde, og viste sig at have flad bund og jævnt rundede sider. De nederste ca. 5 cm udgjordes af et lag af mørkt brunt, let spættet sand og udgør formentlig det egentlige bundlag i huset.

Mod øst sås i kanten af hustomten to stolpehuller, A-127 og A-128, der givetvis repræsenterer huller efter den tagbærende konstruktion. Hullerne var henholdsvis 34 og 49 cm dybe. I hustomtens vestlige del sås, ca. 50 cm fra kanten af fyldskiftet, et tilsvarende stolpehul, A-126, der tilsvarende må have båret en tagbærende stolpe. I den østlige del af fyldskiftet registreredes i kanten fem pælehuller, A-130, 131, 132, 133 og 134, hvoraf de tre, A-130, 131 og 134, i snit viste sig kun at være 1-2 cm dybe, mens A-132 og 133 i snit viste sig at være henholdsvis 10 og 20 cm dybe, med tydelig spids bund. Rækken af pælehuller fortsatte ind under den nyere kvadratiske nedgravning, hvor der registreredes bunden af to mindre anlæg, A-135 og 136. Også længere inde i bunden af hustomten sås et mindre stolpehul, A-129, ca. 8 cm dybt. Beliggende udenfor, men umiddelbart op til hustomten sås 4 stolpehuller, A-53 og 54 og A-137 og 138. Det er uvist, hvorvidt disse hører til huskonstruktionen.

I fylden fandtes en del skår med østersødekoration (51-x1, -x2, -x3, -x4, -x5, -x7, x8, -x14, -x15, -x22, -x23, -x25, -x26, -x33, -x41, -x42, -x43 og -x44) heriblandt enkelte af Menkendorf- (44-x22 og -x23) og Fresendorf-type (44-x8 og -x42). Huskonstruktionen tilhører således bebyggelsens yngre fase. Blandt andre genstande kan nævnes enkelte jerngenstande (51x-39, x-54, x-55, x-59), en hvæssesten (51x-57) samt tre fragmenter af basaltkværnsten (51x-52).

Hus 11: A-76.

Hus 11 var tomten af et grubehus, beliggende i felt 1 på den sydøstlige del af det berørte areal, (jf. plan 9).

Hustomten fremtrådte i fladen som et øst-vest-orienteret, rundovalt fyldskifte på ca. 3,7 x 3 m. Huset blev snittet i øst-vestlig retning og herefter tømt bortset fra en ca. 30 cm bred balk midt i huset. Der blev udfærdiget en detailplan af huset i målestoksforhold 1:20 (jf. tegning 7).

Lagfølgen i fylden blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 8).

Nedgravningen til huset var bevaret i ca. 28 cm's dybde og fylden i denne var relativt homogen, bestående af gråbrunt sand iblandet enkelte knoglefragmenter og en plad af rødbrændt ler.

I hustomtens øst- og vestlige ende registreredes to næsten identiske, smalle, dybe stolpehuller (A-215 og A-196) af en dybde på henholdsvis 85 og 67 cm, der må have båret de tagbærende stolper i huset. Stolpehullernes form indikerer at stolperne nærmest har haft karakter af kraftige, spidse pæle, der har været hamret ned i undergrunden. Et tredje stolpehul, A-213, beliggende umiddelbart op til A215, ca. 33 cm dybt, repræsenterer muligvis udskiftning af en af de tagbærende stolper. Endvidere sås i fladen i kanten af hustomten 4 mindre pælehuller, hvoraf kun de to kunne registreres i snit (A-195 og A-94). Disse har givetvis indgået i husets vægkonstruktion. Endelig registreredes et mindre stolpehul, A-95, der dog på baggrund af stratigrafien syntes at være yngre end A-76.

Af væsentlige genstandsfund fra fylden i hustomten kan nævnes et lille, rektangulært bronzebeslag med rester af hvidmetal på forsiden og forsynet med et lille nittehul i hvert hjørne (76-x30), et enkelt lille skår af et drikkeglas med to indlagte brunlige striber (76x-2), en jernring, 2 vævevægte af ubrændt ler (indtegnet på detailplan, tegning 7), en konisk tenvægt af ler med ornamentik i kamstik (76x-32), skår af et klæberstenskar (76x-10), fragmenter af basaltkværn (76x-9 og x-33) samt skår med østersødekoration (76x-13 og x-14). Hustomten overlejrerede delvist langhuset i felt 1 (hus 17) og må således være yngre end dette. Også østersøkeramikken indikerer, at hustomten tilhører bebyggelsens yngre fase.

Hus 12: A-87.

Hus 12 var tomten af et grubehus, beliggende på den vestlige del af det berørte areal, jf. grøft H, plan 50.

Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt, nord-syd-orienteret fyldskifte på ca. 2,5 x 3 m.

Fyldskiftet blev snittet i nord-sydlig retning og herefter udgravet med ske. Fylden fra huset blev soldet. Af tidsmæssige årsager blev der ikke udfærdiget detailplan af fyldskiftet og stolpehuller i konstruktionen er derfor indtegnet på planen i målestoksforhold 1:50 (jf. plan 50). Lagfølgen i fylden blev registreret i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 35). Profilen blev fotodokumenteret (jf. fotoliste 97:07:05, foto 29 og 30). Nedgravningen viste sig i snit at være bevaret i op til 50 cm's dybde. Fylden i nedgravningen indeholdt en del større klatter af rødbrændt ler med vidjeftryk og trækul og desuden en større plamage af ubrændt ler. Da fylden muligvis er udsnidt fra et nærliggende værksteds- eller aktivitets område, er der taget jordprøver af lagene A-87 1 og 2 med henblik på en nærmere analyse. Mod øst registreredes et enkelt stolpehul, A-265, ca. 35 cm dybt, der angiveligt har udgjort nedgravningen til en

tagbærende stolpe i huskonstruktionen. Fyldskiftet indeholdt intet oldsagsmateriale.

Hus 13: A-214

Hus 13 var tomten af et grubehus, beliggende på den østlige del af arealet, i tilknytning til felt 1 (grøft B, plan 10 og 11).

Hustomten fremtrådte i fladen som et diffust afgrænset, næsten cirkulært, ca. 3,20 x 3,40 m stort fyldskifte, der i overfladen var forstyrret af senere nedgravninger (bl.a. A-246) og dyregange. Fyldskiftet blev snittet i nord-sydlig retning og herefter udgravet med ske. Fylden fra huset blev soldet. Lagfølgen blev registreret i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 36-37). Det viste sig herved, at kun ca. 30 cm af anlægget var bevaret. I anlæggets østlige og vestlige ende registreredes i bunden af anlægget to stolpehuller af henholdsvis 33 og 40 cm's dybde, der givetvis har udgjort hullerne til de tagbærende stolper i huskonstruktionen. Yderligere registreredes et mindre pælehul, A-249, der kan repræsentere en nedgravning til vægkonstruktionen. I bunden af fyldskiftet fandtes mod vest to vævevægte samt en halv trelagskam (214x-1)(jf. foto 97:08:02, foto 27). Desuden en halv cylindrisk glasperle.

Hus 14: A-225

Hus 14 var tomten af et grubehus, beliggende i felt 1, på den østlige del af arealet (felt 1, plan 9). Fyldskiftet blev først erkendt efter fladeskovling af området, og er derfor kun delvist afdækket (jf. tegning 74).

Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vestorienteret fyldskifte på ca. 4,40 x 1,70 m. Hustomten blev snittet i øst-vestlig retning, dvs. snittet blev lagt op til den eksisterende udgravningsgrænse, og registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 11-12a-b). Udgravningen foregik med ske og fylden fra anlægget blev soldet. Fyldskiftet viste sig at være mellem 75 og 80 cm dybt, med det oprindelige bundlag bevaret. Dette var mellem 5 og 20 cm tykt og bestod af kompakt, mørkebrunt sand, iblandet en del trækul. Her fandtes fem vævevægte af ubrændt ler. I fyldskiftets øverste lag (opfyldningslag) registreredes en del slagger.

I bunden af anlægget fandtes sporet af en enkelt stolpe (A-279), ca. 30 cm dybt, der muligvis har udgjort den ene af de tagbærende stolper i huset. Mod syd sås endnu et stolpehul, ca. 50 cm dybt. Da kun ca. halvdelen af anlægget er udgravet, er det usikkert, hvilken af de to stolpehuller, der har indgået i den tagbærende konstruktion.

Fundmaterialet fra anlægget udgøres af stumper af forglasset sand, jernslagget, en lysegrøn perle, østersøskår, et jernfragment samt en del klumper af rødbrændt ler. Hertil kommer ovennævnte vævevægte, der indikerer, at vævning har været en af aktiviteterne i huset.

Hus 15: A-245

Hus 15 var tomten af et grubehus, beliggende i felt 1, i den østlige del af arealet (grøft B, plan 9c). Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vestorienteret fyldskifte på ca. 3,10 x 3 m. Da hustomten først blev erkendt hen mod udgravningens slutning, blev der af tidsmæssige årsager kun udfærdiget en detailplan af den sydlige del af fyldskiftet i målestoksforhold 1: 20 (jf. tegning 38), og kun bunden af konstruktionen er indtegnet på

denne. Lagfølgen blev registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 39). Nedgravningen viste sig her at være bevaret i 50-60 cm's dybde. Udgravningen af anlægget foregik med ske og fylden herfra blev soldet. I bunden af fyldskiftet registreredes mod vest sporet af en enkelt tagbærende stolpe (A-270) ca. 50 cm dybt, med spids bund. Yderligere et stolpehul, A-282, ca. 35 cm dybt, kan uddøre det andet hul til den tagbærende stolpe i huset. Endelig registreredes bunden af et mindre stolpehul, A-283. Blandt fundmaterialet kan nævnes enkelte østersøskår. I den ene ende af huset sås en del stumper af rødbrændt ler.

Hus 16: A-296

Hus 16 var tomten af et grubehus, beliggende på den nordlige del af arealet grøft E, plan 36). Af tidsmæssige årsager blev der ikke udfærdiget en detailplan af fyldskiftet, og de enkelte stolpehuller er derfor indtegnet på fladetegningen i målestoksforhold 1:50. Hustomten fremtrådte i fladen som et rundovalt, øst-vestorienteret fyldskifte på ca. 4,5 x 3,25 m. Fyldskiftet blev snittet i øst-vestlig retning og lagfølgen registreret i snit i målestoksforhold 1:10 (jf. tegning 40). Anlægget viste sig herved at være bevaret i ca. 30 cm's dybde. Udgravningen foregik med ske og fylden fra anlægget blev soldet. Mod vest sås i toppen af fyldskiftet et enkelt stolpehul, A-309, der i snit viste sig at være 80 cm dybt, målt fra toppen af grubehuset. I bunden af grubehuset registreredes endnu 4 stolpehuller, A-310, A-311, A-312 og A-314. På baggrund af stolpehullernes dybde og placering i hustomten forekommer det sandsynligt at A-309 og A-314 har udgjort de tagbærende stolpehuller i huskonstruktionen, mens de øvrige kan repræsentere huller fra en ældre bygning på stedet eller eventuelt huller efter udskiftning af stolper.

Langhuse

For nærmere beskrivelse af anlæg, se Anlægsliste Hus 17-18

Hus 17:

I felt 1 fandtes en større koncentration af stolpehuller, hvoriblandt der kunne udskilles tomten af et treskibet, øst-vestorienteret langhus (hus 17) (jf. bilag 6). Huset var knap 14 m langt og 6,5 m bredt, med svagt buede langvægge. Placeret midt i huset med en indbyrdes afstand af ca. 5 m sås to sæt tagbærende stolper (A-121, A-122, A-123 og A-124). I hver af husets gavle sås yderligere et sæt tagbærende stolper (A-207, A-217, A-208 og A-210). Et stolpehul tæt ved A-217, A-125, hvis fyld var identisk med fyldet i de øvrige anlæg, repræsenterer sandsynligvis udskiftning af den tagbærende stolpe i husets vestende. To stolpehuller, A-209 og A-211, placeret ca. 50 cm øst for A-208 og A-210, repræsenterer muligvis udskiftning af de tagbærende stolper i husets østlige gavl. Stolperne var let indtrukne og placeret i en afstand af ca. 4 - 4,5 m fra de midterste tagbærende stolper og med en indbyrdes afstand af ca. 1,5 m. Mod syd registreredes i alt 10 vægstolper (A-222, A-223, A-110, A-112, A-114, A-115, A-116, A-118, A-119 og A-120). Rækken af vægstolper fortsætter muligvis ud under feltgrænsen mod øst. Vægstolperne mod syd var meget dårligt bevaret. En række stolpehuller beliggende langs rækken af vægstolper, kan repræsentere udskiftning af stolperne i husets

østvæg. Dette gælder stolpehullerne A-292, A-224, A-321, A-323, A-324, A-325, A-326, A-327 og A-328. Af tidsmæssige årsager og da det var håbet at fortsætte udgravningen året efter, blev kun enkelte af disse snittet (jf. anlægsliste).

Mod nord registreredes 10 velbevarede vægstolper (A-206, A-107, A-106, A-105, A-104, A-102, A-101, A-100, A-98 og A-46). Hustomten var mod nordøst overlejret af et yngre grubehus, hvorfor der ikke kunne registreres vægstolper i dette område (jf. tegning 6). Dette er ligeledes grunden til, at kun en lille del af de tagbærende stolper A-210 og A-211 var bevaret.

Ingen af ovennævnte stolpehuller indeholdt daterende oldsagsmateriale. Typologisk dateres hustomten foreløbig til 9. årh. e. Kr.

Hus 18:

Beliggende delvist henover og delvist nord for omtalte langhus fandtes tomten af et mindre, øst-vestorienteret langhus, ca. 10 - 12 m langt og 6,5 m bredt (jf. bilag 6). Hustomten udgøres af to sæt tagbærende, næsten identiske og mellem 30 og 47 cm dybe, stolpehuller (A-285, A-287, A-262 og A-301), placeret i en afstand af 5 m. Den indbyrdes afstand mellem stolperne var ca. 2,5 m. Der registreredes 8 vægstolper i husets sydvæg og tilsvarende 8 stolper i den nordlige væg. Det skal understreges, at hustomten af tidsmæssige årsager først blev erkendt efter udgravningens afslutning. I området umiddelbart vest for hustomten fandtes et tyndt kulturlag, der af tidsmæssige området ikke blev fjernet, og det kan således ikke udelukkes, at der under dette kan findes yderligere stolpehuller og at huset har været længere. Dette er også grunden til, at flere af de stolpehuller, der indgår i vægforløbene, ikke er snittet og nummereret. Det er derfor ligeledes uvist, hvorvidt en række stolpehuller mod øst (f.eks. A-346, A-347, A-350 og A-264) har udgjort nedgravningerne til husets gavl (jf. bilag 6).

De registrerede stolpehuller i langvæggene udgøres af anlæggene A289, A-290, A-291, A-293, A-294 og A-295. Samtlige stolpehuller i huskonstruktionen var stenfyldte (jf. anlægsliste). Også et par af de stolpehuller, der ikke blev snittet og registreret, indeholdt sten i toppen. Der fandtes ikke daterende oldsagsmateriale forbindelse med huskonstruktionen. Typologisk kan huset henføres til yngre jernalder. Hustomten kan på grundlag af stratigrafien ikke være samtidig med hus 17. Det skal nævnes, at identiske hustomter uden stolpehuller i gavlene bl.a. er fundet på den nærliggende anløbsplads ved Næs.

Ovnanlæg

A-46, A-46a, A-46b og A-77, A-78 m. fl.

(grøft G, plan 62)

I den nordvestlige del af undersøgelsesområdet udgravedes et større diffust afgrænset øst-vest-orienteret fyldskifte på ca. 5 x 7 m. Fylden var i overfladen stærkt trækulsholdig og indeholdt mange klumper og plamager af rødbrændt ler. Det viste sig at dække over en ovn, lagt af regelmæssigt anbragte håndstore sten. Ovnen har været forsynet med vidjeopbygget og lerklædt overdel, der sås som et ca. 10 cm tykt lerlag. Indersiden var rødbrændt, mens ydersiden var ubrændt. Ovnbunden var præget af lyst, orangerødt sandpulver. Foran ovnen

var et lergulv, dækket af et centimetertykt lag af trækul. Der blev ikke fundet daterende genstande i forbindelse med ovnanlægget, ligesom der ikke var efterladenskaber, der utvetydigt fortæller, hvad ovnen har været brugt til. En næsten identisk parallel fra Lejre er dog tolket som en korntørringsovn.

Ovnanlægget fremstod i fladen diffust afgrænset og bestod umiddelbart af relativt mange fyldskifter og var derfor ret kompliceret at udgrave (jf. tegning 15-19). For at få overblik over anlæggets funktion og konstruktionsmæssige detaljer udgravedes og registreredes hele konstruktionen således i tre niveauer i fladen (niv 1-3), samt i i alt seks snit på 1 m i bredden, anlagt nord-syd gennem fyldskiftet (jf. tegning 63-67). Det ene snit, profil 1, var anbragt ca. midt gennem selve ovnen, A-77.

De primære anlæg i selve ovnkonstruktionen var A-46 og A-77. A-46 var det diffust afgrænsede trækulsholdige sand (sodlag) med nister af rødbrændt ler, der omgav selve ovnen. Der var her en tydelig forskel i fylden fra nord til syd, hvorfor fyldskiftet længere nede (niveau 2) blev opdelt i A-46a (mod nord, hvor der sås en del aske og trækul) og A-46b (mod syd) (jf. tegning 64). Sidstnævnte viste sig i profil at være et ca. 1,5 m dybt sandtagningshul. Der blev udtaget jordprøver af A-46a, lag 3, 5 og 6 samt af de 3 hovedlag i A-46b med henblik på nærmere analyse af fylden.

A-77 var selve ovnkonstruktionen, et ovalt, ca. 2,40 x 1,10 m fyldskifte bestående af rødt ler, omgivet af en ca. 10-15 cm tyk, ca. 10 cm dyb, kappe af gulligt ler. Nogle cm nede i leret sås en ca. 1 m bred og 70 cm lang stenlægning af regelmæssigt anbragte håndstore sten (jf. tegning 19). Stenlægningen var skråt afgrænset og dækkede kun ca. halvdelen af den ovale ovnbund, hvorimod den vestlige del af ovnen bund alene udgjordes af det rødbrændte sod. Under stenlægningen sås rødt, varmepåvirket ler og sand, der bredte sig mod nord og nordvest.

I forbindelse med ovnkonstruktionen udgravedes en del fyldskifter (bl.a. A-79, A-80, A-81, A-82, A-85a, A-85b, A-146A-148, A-149, A-150, A-160, A-161, A-169) hvoriblandt nogle viste sig at være rester af det ovennævnte varmepåvirkede ler- og sandlag, andre at være rester af det ovenliggende lergulv (A-81, A-85 og A-158). Andre viste sig at være stolpehuller (A-84, A-86, A-152, A-151, A-153, A-155, A-156 og A-158) (jf. tegning 67). Det er uvist, hvorvidt disse har haft tilknytning til ovnkonstruktionen. Enkelte stolpehuller, bl.a. A-143, viste sig at skære bræmmen af ubrændt ler, og må således være yngre end ovnanlægget. Der blev udtaget jordprøver af lagene 3, 5 og 6 i henhold til snittegning (A-46, niv. 2). Ovnkonstruktionen blev fotodokumenteret under udgravning (jf. fotoliste, film 97:07:05, foto 4 - 23). Ovnkonstruktionen indeholdt enkelte skårfragmenter.

Smedegruber

A-35a, A-35d og A-36 m. fl.

På den nordlige del af arealet (grøft D, plan 29a) registreredes tre askefyldte affaldsgruber (A-35a og 35d og A-36) og to pletter med stærkt rødbrændt sand (A-35b og A-38) (jf. tegning 42). Fyldskifterne lå umiddelbart op til hus 7 (delvist overlejret af dette) og blev således

registreret i detailplan i målestoksforhold 1:10 sammen med dette (jf. ovenfor) og herefter udgravet med ske. Fylden blev soldet og det viste sig herved, at såvel gruber som sandpletter indeholdt en del små stykker forsmeltet sand (35ax-3, x-6, x-12), esseslagger (bl.a. 35ax-7, x-13) og utallige smede- og hammerskæl fra rensning og smedning af jern. Sidstnævnte blev opsamlet med magnet. Der blev udtaget jordprøver af anlæggene A-35a, 35b, 35c og 35d med henblik på nærmere analyse. Den ene grube indeholdt desuden jernskrot samt en stærkt forvitret klæbersten. I tilknytning til gruberne sås to fyldskifter (A-35 c og A-37), begge med fyld af ubrændt ler. Omtrent midt i anlægget registreredes et egentligt stolpehul, A-198, ca. 23 cm dybt, samt en række mindre pælehuller, A-199-A-203. Øst for de nævnte fyldskifter registreredes yderligere to fyldskifter, A-42 og 43. A-42 indeholdt øverst et ca. 1 cm tykt lag af ubrændt gult ler. Begge desuden sortbrunt, askefyldt sand med talrige hammerskæl. Yderligere et anlæg, A-216, kunne ikke erkendes som et selvstændigt anlæg i fladen, men viste sig at ligge under A-43. Anlægget var tydeligvis trugformet og indeholdt en del ler, jern og slagger. Af andre fund fra anlæggene kan nævnes tre små stykker bronzeblik (35ax-1, x-2) og enkelte jerngenstande (35ax-4, x-10 og x-11). På baggrund af fundmaterialet tolkes fyldskifterne som smedegruber.

Kulturlag

A-15

Fra undersøgelsen i 1965 var det kendt, at der var et intakt, 10-20 cm tykt kulturlag under pløjelaget. Laget viste sig ved muldafrømningen i 1997 at dække en stor del af det undersøgte areal og havde en dybde på 5-15 cm (A-15). Laget bestod af sortbrunt sandmuld med trækul, talrige varmesprængte sten og rødbrændte lernister. Detektorafsøgning under den maskinelle muldadrømning viste mod forventning, at der kun forekom få metalgenstande. Ingen steder kunne der anes fyldskifter eller andre strukturer i kulturlaget. Flere steder, især i det østlige område ved felt 1, blev laget efterladt intakt med henblik på soldning. Ved denne metode fandtes en række skår, enkelte glasperler og smedeskæl. Desuden fandtes en halv hank til en jerngryde og en enkelt hvæssesten. Da anlægssporene var talrige flere steder under kulturlaget, og da der ikke kunne afses de fornødne økonomiske midler til soldning af det flere hektar store kulturlag, blev dette derfor i stor udstrækning fjernet maskinelt for at få overblik over pladsens konstruktioner.

Andre anlæg

A-216:

I den østlige del af arealet (felt 1) registreredes et enkelt neolitisk anlæg, A-216, indeholdende en stor mængde neolitiske skår. Anlægget havde meget lys fyld og blev kun erkendt på grund af indholdet af skår.

A-2 og A-3

Mod nord, forholdsvis tæt ved A-33 (grøft D), udgravedes to stolpehuller, A-2 og A-3. Anlæggene blev snittet med skovl, men A-2 viste sig at indeholde skår af et finere kar af østersøtype, og A-3 en del korroderede jernstumper samt en smeltesdråbe af sølv og en bronzetråd. Flere af skårene fra ovennævnte kar blev derfor genfundet i jordbunkerne. Karret er derfor ikke intakt, og det er uvist, hvorvidt det har været nedsat intakt i fyldskiftet. Karret har konkav underdel, markant skulder og næsten lodret kant (jf. GT 5). I A-3 fandtes desuden en del hammerskæl fra luppeforarbejdning. Begge anlæg blev snittet og herefter tømt (jf. tegning 50).

Detektorafsøgningerne

Både i forbindelse med muldafrømningen og efterfølgende blev lokaliteten afsøgt med detektor af erfarne detektorfolk. Ikke hele det potentielle bebyggelsesområde er afsøgt med samme intensitet. Hovedparten af afsøgningen er sket i arealet øst for den nord-sydgående markvej, mens området vest for markvejen kun er afsøgt i mindre omfang. Det samme gælder marken mod nordvest. Af tidsmæssige årsager blev jernudslag som udgangspunkt diskrimineret, mens alle opsamlede genstande af bronze, sølv og guld blev afmærket på stedet og afsat af en medarbejder på et kort i størrelsesforholdet 1:2000 (jf. bilag 7). Som nævnt blev fundene af tidsmæssige årsager ikke placeret præcist, men kun i løseligt i forhold til søgegrøfterne. Det er væsentligt at bemærke, at jorden har ligget som brakmark siden 1993 med kraftig vegetation til følge, hvilket forringede betingelserne for afsøgningen markant.

Fundene er talrige og fordeler sig næsten jævnt øst for markvejen, mens der mod vest er få genstande uden koncentrationer. Jo længere mod vest, jo færre fund. Dette er i overensstemmelse med andre bopladsindikatorer i overfladen, som f.eks. varmesprængte sten.

Bemærkelsesværdig er en forgyldt tungeformet fibel af bronze med forgyldt akantusornamentik (GT 14), fundet med detektor af lodsejerens kone forud for undersøgelsen. I fiblens rette ende sidder en ophængningsring af sølvbeviklet bronze. Fiblen er antagelig hentet i Frankeriget (jf. liste over detektorfund x-119).

I særklasse er også to næsten identiske sølvvedhæng i Borrestil med et motiv der forestiller en fugl set fra ryggen (jf. liste over detektorfund x-31 og x-105 samt GT 4). Begge stykker er ret slidte i brug, det ene mere end det andet.

Blandt andre spektakulære fund kan nævnes et fragment af et støbt bronzebeslag, der forestiller en lille kroneprydet, groft fremstillet ansigtsmaske (jf. x-103) samt et lille støbt hængesmykke af bronze, der afbilder et stiliseret ansigt. Stykket kan "vendes", således at ansigtets hageskæg bliver til hjelm (x-64 og GT 13).

Interessant for forståelsen af lokalitetens funktioner er desuden en lille formmodel til fremstilling af kvindefiguriner i guldblik (findes på Nationalmuseet).

Blandt de øvrige genstande kan nævnes beslag med dyreornamentik og indlagt kobbertråd, remgarniture (jf. x-21, x-62), en skålformet fibel, et sølvhængesmykke og en glat guldfingerring med snoede ender (jf. liste over detektorfund x-53) samt næb- og pladefibler

(f.eks. liste over detektorfund x-33, x-35, x-36 og x-63 samt GT 10), ligearmede fibler (f.eks. x-44 og x-55) og trefligede fibler (jf. f.eks. liste over detektorfund x-43, x-69 samt GT 9).

Desuden fandtes barrier af sølv, bronze og jern i begrænset omfang samt smelt af bly (f.eks. x-57), bronze og sølv. Endelig fandtes vægtlodder af forskellig type (jf. liste over detektorfund, f.eks. x-38, x-49 og x-54).

De i alt 11 mønter og møntfragmenter fra udgravningen i 1997 er undersøgt af Geert Rispling fra Stockholm (jf. bilag) og udgøres med undtagelse af en enkelt skilling fra 1600-tallet, en borgerkrigsmønt og et fragment af en frankisk Sachenphennig totalt af arabiske typer. De arabiske mønter er dateret til perioden mellem ca. 770 og 900 e.Kr. To af mønterne er såkaldte arabiske Sassanider, slået i Persien i 7. årh., de øvrige dirhems. Flertallet af mønterne er beklippede og vejer under 1 gram. Bemærkelsesværdigt er især et eksemplar af forsølvet kobber, der er et Volga-bulgarsk falskneri (jf. liste over detektorfund x-48).

Fundbilledet viser temmeligt entydigt, at der er tale om en lokalitet fra yngre jernalder. Enkelte metalegenstande hører til i 5. årh., men ellers er det yngre germansk jernalder og vikingetid, der dominerer. Fraværet af de sene vikingtidsstile er signifikant og viser, at pladsen ophørte før år 1000. Spredningen af genstande viser, at perioden 530-700 e.Kr. overvejende er repræsenteret mod sydøst. Genstande fra 700-1000 e. Kr. har en større udbredelse, men også her er det tydeligvis den østlige, højtliggende del af pladsen, der har rummet flest genstande.

Valby, d. 19.02. 2001

Birgitta Gärtner

Fundliste

Nedenstående fundliste er foreløbig og indeholder ikke en endelig beskrivelse af det samlede genstandsmateriale og dets datering, bl.a. da der forventes en senere, samlet bearbejdning af materialet i forbindelse med de kommende års undersøgelser af lokaliteten. Materialet fra en række grubehuse (A-6, A28, A-31, A-44, A-45, A-87, A-214, A-225, A-245 og A-296) og fra enkelte anlæg, herunder A-35b, er derfor kun delvist bearbejdet.

Genstandsmaterialet er inddelt i typer (glas, keramik osv.) og relateres til de anlæg, genstandene er fundet i. Genstande fundet med detektor er ikke medtaget i listen (jf. nedenfor). De fundne jerngenstande er i øjeblikket til konservering, og en stor del heraf er derfor ikke med i nedenstående genstandsbeskrivelse.

Glasperler:

- A-4: En lille rørformet perle af klart grønt glas (4x-9).
En næsten kugleformet mørkeblå glasperle (4x-8).
- A-15 (=A281): Tre glasperler.
- A-28, lag 1, vest: En halv større ringformet glasperle med pålagte, omløbende røde bånd.
Perlens farve kan ikke bestemmes.
- A 28, lag 2, vest: En lille mørkeblå kanneleret glasperle.
- A-31: En halv lille rødbrun, cylindrisk glasperle
En lille sekundært brændt eller ødelagt skiveformet perle med pålagt bånd i dobbelt bølgemønster. Farverne kan ikke bestemmes.
- A-33: En treleddet glasperle, sammensat af tre lige store perler. Farven muligvis oprindelig gul eller gylden.
- A-44, niv. 2: En mørkeblå ringformet glasperle.
- A-214: En halv cylindrisk, mørkeblå glasperle.
En lyd grøn metalperle.
- A-225: En lille mosgrøn, kanneleret glasperle.
En halv, mørk blå, ringformet glasperle.
En hel mørk blå ringformet glasperle.
- A-225, niv. 4: En lille mørkeblå, ringformet glasperle.
En lille, hvid ringformet glasperle.

- A-245, niv. 1: Et stk. forsmeltet glas, ø: 1,5 cm. Mørkeblåt.
- A-245, niv. 5. En lille skiveformet perle af klart, grønt glas.
- A-281: En lille mørkeblå kaneleret glasperle
En ring- næsten kugleformet perle af klart glas med tre store pålagte hvide pletter.

Glasskår:

- A-15 (kulturlag): Et lille klart grønt skår, ca. 1 x 1 cm.
Et turkisgrønt skår, ca. 0,5 x 0,8 cm.
- A-76: Et lille skår af klart grønt glas med tre rødbrune striber.
- A-245, niv.4: Et klart grønt skår, ca. 1,5 x 1,5 cm.

Metaller:

- Løsfund, grøft D: Et lille bronzefragment, ca. 0,5 x 0,5 cm.
Et lille kugleformet sølvfragment (fundet ved A-33). Ø: ca. 0,5 cm.
Et lille stykke bronzeblik med gennemboring.
Et lille stykke bronzetråd.
- A-1: Rektangulært forgyldt bronzebeslag, afknækket af oprindeligt større stykke. Længde 3,8 cm, bredde 1,3 cm. Ornamenteret med rankemotiver i karvsnit. I den ene ende spor af en cirkulær forhøjning (jf. GT-2). Antagelig af britisk oprindelse. (1x-4). Germansk jernalder.
- A-4: En jernkniv (4x-1).
Tre små tynde jernnitter, muligvis fra x-2 (kam)) (4x-3).
Lille fladt, dråbeformet hængesmykke af bronzeblik, afklip af større stykke (af skålspænde ?; jf. GT 8). Forsynet med sekundært, hamret ophængningshul og ornamenteret i yngre jernalderstil (4x-10).
En jernnagle (4x-30).
- A-21: Et afknækket, måneformet jernstykke, formentlig kniv (21x-7).
Et ødelagt jernbeslag med nitte (21x-8).
En løvkniv af jern (21x-9).
En pilespids af jern med lancetformet blad og spids angel (21x-10).
En jernnagle (21x-11).
To klinknagler (21x-23).
Et fladt rektangulært stk. jern med pånittet "angel" (21x-24).

- Et krummet, fladt stykke jern (21-25).
 En ubestemmelig klump jern (21x-53).
 Et ubestemmelig, fladt jernstykke (21x-73).
 To jernnagler (21x-87).
- A-28, lag 2, vest: To små bronzefragmenter.
- A-33, niv. 1: En lille krogformet jerngenstand, formentlig fiskekrog (33x-1)
 Et jernsøm (33x-2).
 Et jernsøm (33x-3).
 En lille, bøjet jerngenstand (33x-4)
 Jern (korroderet) (33x-5)
 Jern (korroderet) (33x-6).
 En jernkniv (angel) (33x-7).
 Et lille stykke sammenkrøllet bronzeblik (33x-12).
 To jernklumper (33x-21).
 Fem ubestemmelige jernklumper (33x-27).
- A-35a: Et lille stykke bronzeblik (35ax-1).
 To små stykker bronzeblik (35ax-2).
 Et naglehoved (35ax-4) (niv. 1).
 En ubestemmelig jerngenstand (35ax-10).
 Flere forrustne jernklumper (35ax-11).
- A-44: Lille bronzefragment, ca. 2,5 x 0,5 cm, med svage rester af forgyldning.
 En fibel af forgyldt bronze, stærkt korroderet, med rester af nåleholder på bagsiden. Fiblen afbilder en stiliseret mandsfigur i bevægelse, hovedet i profil, kroppen delvist set forfra. Manden har markeret hageskæg og langt hår. Han er omgivet af fire dyr med profilsete hoveder og kroppe af toledede bånd (jf. GT 3) (44x-2).
- A-51: Et lille ubestemmeligt stykke jern (51x-39).
 Tre stykker ubestemmeligt jern (51x-54).
 Et naglehoved (51x-55).
 Tre stykker ubestemmeligt jern (51x-56).
 En lille jernring (51x-59).
- A-76: En lille jernkniv, angel mangler (76x-1).
 Et jernbeslag med korroderet "plade" i den ene ende og mindre, cirkulært naglehul modsat. Herigennem en stang af trekantet tværsnit (76x-3).
 Et ombukket jernbeslag (76x-4).
 En kort jernnagle (76x-5).

Et naglehoved (76x-6).
En nitteplade (76x-7).
Et ubestemmeligt jernstykke (76x-8).
Rektangulært bronzebeslag med svage rester af hvidmetal på forsiden. I hvert hjørne et lille nittehul. Ornamenteret med svage linier langs kanterne. (76x-30).
En jernring (76x-31).

A-225: Korroderet jern.

Genstande af ben og tak:

- A-4: Mange stumper af en trelagskam af ben, ornamenteret med dobbeltbort langs kanten og cirkler med lodrette streger. Brede skinner og jernnitter. Tilsyneladende brændt. (4x-2).
Tildannet stump af hjortetak med gennemboring, muligvis forarbejde til kam (4x-4).
Et rektangulært stykke tak, forarbejde til kam (4x-5).
Kamfragment, bestående af plade med flere jernnitte og rest af tænder (4x-6).
Hoved af groft tildannet bennål. Toppen gennemboret og sortsvedet (4x-7).
Spids af bennål (4x-23).
Spids af bennål (4x-24).
Lille hvidbrændt fragment af kamskinne orna. med dobbelte liniebånd (4x-25).
- A-6: Velbevaret trelagskam med jernnitter. Ornamenteret med koncentriske cirkler og linier. Sekundært forsynet indridsede stregornamenter på begge sider, bl.a. i form af triskeler samt hvad der ligner en lille kvindefigur (jf. GT 15) (6x-3).
Tre kamfragmenter
En bennål.
- A-6, nordvest: Skinne af trelagskam med jernnitter, ornamenteret med koncentriske cirkler i et S-formet mønster.
- A-21: Fragment af brændt trelagskam med cirkelprikker og dobbelte konturlinier. Jernnitter (21x-1).
Fragment af tilsodet kamskinne, ornamenteret med dobbelt bånd og VE-ornamentik.
Fragment af tilsodet kamskinne med dobbelt bånd og VE-ornamentik samt en tandplade.
Fragment af tandplade (21x-54).

Spids af bennål (21x-55).

Fragment af trelagskam. Bredskinne, spidsende og VE ornamenteret (21x-74).

Næsten hel, velbevaret trelagskam med to jernnitter. Orna. med en enkelt linie langs kanten og dobbelte linier på ryggen (21x-88).

A-35a: Et mindre stykke hjortetak (35ax-5).

A-43, niv. 1: Mindre kamfragment med en del tandstykker.

A-214: En halv trelagskam med jernnitter. Ornamenteret med koncentriske cirkler.

Basaltkværnsten:

A-51: Tre små stumper af basaltkværnsten (51x-52).

A-76: Fragmenter af basaltkværnsten (420 g) (76x-9).
Lille fragment af basalt (76x-33).

Klæbersten:

A-35 (a eller b): Et stykke stærkt forvitret klæbersten.

A-76, mod nord: Et 50 g tungt, øreformet stykke klæbersten, genemboret i den ene ende (76x-10).

Hvæssesten:

A-1: Et firkantet stykke af en kraftig hvæssesten (1x-12).

A-15 (kulturlag): En hvæssesten.

A-21: Fragment af hvæssesten af mørkegrå skifer (21x-86).

A-28, lag 4, øst: En lille rektangulær hvæssesten af skifer, forsynet med ophængningshul (28x-1).

A-45: En stor hvæssesten.

A-51: En grå hvæssesten (51x-57).
En grå hvæssesten (51x-58).

Slagger:

A-1: En lille slagge af forsmeltet sand og metal (1x-2).

- En kalotformet jernslagge (1x-3).
- A-4: En slagge af forsmeltet sand (4x-11).
En forsmeltet klump, indeholdende jern (4x-26).
Et stykke metalholdigt forsmeltet sand (4x-51).
Et stykke forsmeltet sand og metal (4x-62).
For-smeltet sand (4x-63).
- A-15(kulturlag): For-smeltet sand.
- A-21: For-glasset sand (fundet ved soldning).
- A-28: Flere små stykker for-glasset sand, fundet i overfladen.
- A-33: For-smeltet sand og metal, 480 g. (33x-22).
For-smeltet sand og metal, 275 g. (33x-34).
For-smeltet sand og metal (33x-37).
- A-35a. 4 stykker for-glasset sand (35ax-3).
Jernslagge, 310 g (35ax-7).
For-glasset sand (35ax-9).
For-glasset sand (35ax-12)
Jernslagge, heriblandt kalotformet (35ax-13).
- A-51: 4 stykker for-smeltet sand (51x-29).
- A-76: For-smeltet sand og metal, 10 g. (76x-18).
- A-225: For-glasset sand.
Jernslagge.

Støbeformsfragmenter:

- A-21: Fragment af støbeform, sodet/lys gul. (21x-43).

Ten- og vævevægte:

Det skal understreges, at mange vævevægte var dårligt bevaret og kun en del af disse kunne derfor hjemtages. Samtlige vævevægte fra grubehusenes bundlag er dog indtegnet på detailplanerne.

- A-1: Fragment af vævevægt af brændt ler (1x-1).
Fragment af rødbrændt vævevægt (1x-5).

- A-4: En væevægt (4x-3)
 En væevægt (4x-4).
 En væevægt (4x-5)
 En væevægt (4x-6)
 En væevægt (4x-17).
- A-6, bundlag: En væevægt af ubrændt ler (6x-1).
 En væevægt af ubrændt ler (6x-2).
 En væevægt af ubrændt ler (6x-3).
 En væevægt af ubrændt ler (6x-4).
 En væevægt af brændt ler (6x-5)
 4 væevægte af brændt ler og sandsten.
- A-21: Væevægt af brændt ler (21x-3)
 Væevægt af brændt ler (21x-4).
 Væevægt af brændt ler (21x-5).
 Væevægt af brændt ler (21x-6).
 En kvart, mørkebrun væevægt af brændt ler (21x-17).
 En halv sfærisk tenvægt af sandsten, med flad top. 35 g. (21x-29).
 En halv sfærisk tenvægt af sandsten, ornamenteret med riller i top og bund og sider. 25 g. (21x-30).
 En flad tenvægt af sandsten med rundede sider. riller på top og sider 12 g (21x-31).
 Som x-29. 15 g.(21-32).
 En keglestubformet tenvægt, ornamenteret med riller på hele overfladen 21 g. (21x-56).
 En flad tenvægt af sandsten, orn. med riller på siden. 23 g. (21x-57).
 Fragment af mørkebrun væevægt af brændt ler (21x-72).
 Konisk tenvægt af brændt ler 25 g. (21x-80).
 Fragment af mørkebrun væevægt af brændt ler (21x-82).
 Fragment af væevægt af ubrændt ler (21x-83).
 Fragment af væevægt af brændt ler (21x-84).
- A-44: En tenvægt (44x-1).
 16 hele og fem fragmenterede væevægte af ubrændt ler.
- A-76: Konisk tenvægt af rødbrændt ler, ornamenteret med kamstik (76x-32).
 To væevægte.
- A-214: To væevægte.
- A-225: Fem væevægte af ubrændt ler.

Keramik:

- A-1: Randskår, boplads. Sort skærv. Lige afsat, afrundet rand. Ml. magr. (1x-6).
Randskår, boplads. Gråbrun/sort, gråsort skærv. Indfalden, let fortykket rand, mel. magr. (1x7).
Randskår. Røddlig overflade og skærv. Indfalden, indvendig fortykket rand. Grov magr. (1x-8).
Randskår, boplads. Gråbrun/sort overflade og skærv. Indfalden, lige afskåret rand. Mel magr. (1x-9).
Randskår, boplads. Gråbrun overflade, sort skærv. Indfalden, afrundet rand (1x-10).
Randskår, boplads. Sort overflade og skærv. udfalden eller lige afrundet rand. Mel magr. (1x-11).
Bundskår. Lys røddlig/sort overflade og skærv. Flad bund, grovere magr. 81x-13).
Bundskår. Gråbrun/sort. grovere magr. Flad bund (1x-14).
Sideskår, 24 stk. Brunlige nuancer (1x-15).
- A-4: Bopladskeramik, randskår. Brunsort med gråsort skærv med grovere magring. Blødere brændt. Kort udadbøjet, afrundet rand. (4x-12).
Bopladskeramik, randskår. Gråbrunt/sort, sort skærv. Kort, lige afsat, spidst afrundet rand. Grov yderside med magringskorn. (4x-13).
Bopladskeramik, randskår. Gråbrun, sort skærv. Kort, lige afsat, afrundet rand (4x-14).
Keramik, bundskår.5 stk. Brungråt/sort, sort skærv. (4x-15).
Bopladskeramik, sideskår. 30 stk. Gråbrune nuancer. Uornamentert. Mellem til grovere magring (4x-17).
Randskår. Sortbrunt/sort, grå skærv. Kort lige afsat, afrundet rand. grovere magring (4x-27).
Keramik, sideskår, østersø. Brun/Brunsort, sort skærv. Ornamenteret med tynd fure og vinkelørn. Finere magring. Muligvis Menkendorf (4x-28).
Keramik, sideskår. Uornamenterede skår, mellem til grovere magring.(4x-29).
- A-21: Keramik, bundskår, 2 stk. Røddlig/brunsort. Grovere magring. Flade (21x19).
Keramik, sideskår. Tre stk. Som ovenfor (21x-20).
Keramik, rand, boplads. Røddlig/sort med gråsort skærv. Indfalden rand.
Mellem magring (21x-33).
Randskår, boplads. Røddlig/sort med gråsort skærv. Indfalden, skråt

indvendigt afskåret rand. Grovere magring (21x-34).
 Randskår, bopladskeramik. Lys brunlig overflade, sort skærv.
 Indfalden, skråt indvendig afskåret rand. Grovere magring (21x-35,
 x-36).
 Randskår, boplads. Afskallet/sort, gråsort skærv. Indfalden, indvendig
 fortykket afrundet rand. Grovere magring. (21x-37).
 Keramik, bundskår. Gråsort skærv, grovere magring. Flad bund med
 afsats (21x38).
 Bundskår, gråsort med sort skærv. Grovere magring. Flad bund (21x-
 39).
 Bundskår, tre stykker. Sort-rød/gråsort. Mellem - grovere magring,
 flade bunde (21x-40).
 Sideskår, 5 stk. Rød yderside, sort inderside, rød/sort skærv. Mere
 end 10 mm tyk (21x-41).
 Sideskår, 27 stk. Brunlige nuancer, sort skærv. Grovere magring.
 Uorn. (21x-42).
 Randskår, boplads. Sortgråt og sorgrå skærv. Kort udfalden, afrundet
 rand. Grovere magring. (21x-46).
 Randskår, boplads. Sortgrå skærv. Kort udfalden, afrundet rand.
 Grovere magring 821x-47).
 Sideskår, boplads. Lys gulbrun/sort, gråsort skærv. Ornamenteret
 med en tynd fure. Ml. magring. (21x-49).
 sideskår, 13 stk. Brunlige nuancer, gråbrun skærv. Grovere magr.
 (21x-50).
 Randskår, boplads. Rødgul overflade og skærv. Lige afsat, afrundet
 rand grovere magr. (21x-58).
 Bundskår. Sort overflade og skærv. Flad, afsat bund, grovere magr.
 (21x-59). Niveau 3.
 A-21, niveau 4: Randskår, boplads. Gråsort skærv. Lige afsat, ret afskåret rand. Ml.
 magr.(21x-64).
 Randskår, boplads. Lys brungrå/sort, sort skærv. Indfalden, indvendig
 afstrøget rand. Ml. magr. (21x-65).
 Randskår. Lys brunlig overflade, grålig skærv. Lige afsat, afrundet
 rand. Mel. magr. (21x-66).
 Randskår. Lys gråbrun/sort overflade og skærv. Lige afsat hals med
 kort udkrænget rand. Grov magr. (21x-67).
 Randskår, boplads. Sortgrå overflade og skærv. Lige afsat udadbøjet
 afrundet rand. Grovere magr. (21x-68).
 Randskår, boplads. gråsort skærv. Svagt udadbøjet, lige afskåret rand
 grovere magr. (21x-69).
 Sideskår, 10 stk. Uornamenterede. Brunlige nuancer. Mel-grovere
 magr. (21x-70).

- Sideskår. Røddig belagt med lys gråbrun, grå skærv. Grovere magr. (21x-71).
- A-21, niveau 5: Randskår, boplads. Gråbrun/sort, sort skærv. Indfalden, afrundet rand. Mel. magr. (21x-75).
Randskår, boplads. Sort skærv. Udadbøjet, lige afsaat udkrænget rand. med flad tap. Ml. magr, (21x-76).
- A-21, niveau 6: Sideskår, 1 stk. Rødbrun overflade, sort skærv. Ml. maagr. (21x-81).
- A-21, niveau 7: Sideskår, 2 stk. Sortgrå skærv. ml. magr. (21x-85).
- A-33: Bundskår, 2 stk. Brunlige nuancer. Mel. magr.(33x-9).
Sideskår, 4 stk. Brunlige nuancer. Mel. magr. Uornamenteret. (33x-10).
- A-33, niveau 1: Randskår, boplads. Sortgrå overflade og skærv. Lige eller let udfalden afrundet rand. Mel magr. (33x-14).
Bundskår, boplads. Sortgrå skærv. Lige eller let udfalden, afstrøget rand. Lidt kvarts i bd.(33-15).
Sideskår, 35 stk. brun/ sort, sortgrå skærv. Grovere magr.
Uornamenter (33x-16).
Randskår. Gråbrun/brunlig, grå skærv. Kort udadbøjet, afrundet rand. Mel magr. (33x-17).
Randskår. Gråbrun/gråsort overflade og skærv. Indfalden, let udtyndet afrundet rand. Ml. magr. (33-18).
Bundskår, 2 stk. Rødbrun/gråsort, grå skærv. Grovere magr. 1 stk med grove kvartskorn i bund (33x-19).
- A-33, niveau 3: Sideskår, 2 stk. Røddig/sortgrå, mørk grå skærv. Mel. magr. Uornament (33x-36).
- A-51, niveau 1: Randskår, østersø. Brun overflade, skrå skærv. Finere magr. Indfalden rand m. lågfals og indridsede rand?. Randen efterdrejet. Ornament.
med brede omløbende furer fra 1 cm under rand (51x-1).
Som x-1 (51x-2).
Som x-1 (51x-3).
Som x-1 (51x-4).
Sideskår, østersø, 3 stk. Brun/gråsort overflade, mørkegrå skærv. Brede omløb. furer. Mel. magr. (51x-5).
Bundskår ?. Som x-5. (51x-6).
Randskår, østersø. Lys brun/sort, sort skærv. Indfaldende rand med lågfals. Brede omløb. furer fra 1 cm under rand til 5 cm under rand. (51x-7).
Randskår, østersø. Gråsort overflade og skærv. Indfaldende rand med liste, omløb. furer. Fresendorf. (51x-8).

Randskår, boplads. Lysbrun, sort skærv. Mel. magr. Indfalden, afrundet rand (51x-9).

Randskår, boplads. Sort overflade, gråsort skærv. I øvrigt som x-9. (51x-10).

Randskår, 4 stk. Som x-9 (51x-11).

Bundskår, boplads. Lysbrun/sort, sort skærv. Grov magr. Flad bund, udtrukket. (51x-12).

Bundskår, boplads. Lys gråbrun/sort, sort skærv. Mel. magr. (51x-13).

Sideskår, østersø. Lysbrun/sort, sort skærv. Bølge med kam. (51x-14).

Sideskår, østersø. Som x-14, ornam. med omløbende furer (51x-15).

Sideskår ?, 42 stk. Brun, sort skærv. Fragmenter. (51x-16).

Sideskår, 2 stk. uornamn.

Randskår, lys brun overflade, mørk skærv. Lige eller let udfalden, afrundet rand. Ornam. med indstik med spatel i dobbelte vinkelbånd lige under randen. (51x-19).

Randskår, boplads, 4 stk. Afrundet rand, mel magr. (51x-20).

Randskår, boplads. Sortgrå skærv. groft magr. Indfalden rand, groft afstrøget. (51x-40).

Randskår, østersø. Rødbrun/gråbrun, sort skærv. Lige rand med lågfals. Omløbende furer fra 1,5 - 5 cm under rand. Herunder skråtstillede indstik. (51x-41).

Randskår, østersø. Lys brun overflade, sort skærv. Indfalden rand med lågfals. Fresendorf. (51x-42).

Sideskår, østersø. Lys rødbrun overflade, gråbrun skærv. Horisontale indstik med 4-tandstok. (51x-43).

Randskå, som x-43, men med omløb. furer. (51x-44).

Bundskår, sortgrå overflade og skærv. Flad bund m. kvarts. (51x-45).

Bundskår, lys brun /sort, sort skærv. Flad bund, ml. magr. (51x-46).

Bundskår, som x-46 (51x-47).

Randskår, boplads, sortgrå skærv, indfalden, afrundet rand. mel. magr. (51x-48).

Som x-48 (51x-49).

Sideskår, 25 stk. uorn. rødlig. (51x-50).

Sideskår, 3 stk. Lys rødlig brun, mel. magr. (51x-51).

Bundskår, 2 stk. Lys brun/røddlig, mørkegrå skærv. Flade bunde. Grov magr. (51x-21).

Sideskår, østersø. Lys rødbrun/gråbrun. Ornamenteret med bølgelinier m. fem tandskam. Menkendorf. (51x-22).

Sideskår, østersø. Lys gråbrun/gråbrun, gråsort skærv. Orna. med omløb. fure. Mel. magr. (51x-23).

Keramik, sideskår. Grønglaseret/mørkebrun, mørkebrun skærv. mel. magr. (51x-24).

A-51, niveau 2:

- Sideskår, 6 stk. Gråbrune nuancer, mørkegrå skærv. Grov magr. (51x-25).
- Sideskår. 10 stk. Gråbrune nuancer, mørkegrå skærv. Meget grov magr. (51x-26).
- Sideskår, boplads. !4 stk. Som ovenfor, (51x-27).
- A-51, niveau 3: Sideskår, østersø. Lys brun/sort, mørkegrå skærv. Ornamenteret med omløbende fure. Mel magr. (51x-33).
- Bundskår, 4 stk. Gråbrune nuancer. Mel-grov magr. (51x-34).
- Sideskår. Nogle i brunlige nuancer, 4 stk i rødlige nuancer. Grov magr. (51x-35-36).
- A-76, niv. 1: Randskår, boplads. Lys brunlig overflade, grå skærv. Svagt udadbøjet, afrundet rand. grov magr. (76x-11).
- Sideskår, 2 stk. Lys brunlig overflade, gråsort skærv. mel. magr. (76x-12).
- randskår, østersø. Brun/gråsort, grå skærv. Lige rand med lågfals. Ornam. med svage vulster (omløb.). Finere magr. (76x-13).
- Randskår, østersø. Gråsort/brunsort, grå skærv. Udbøjet, udtyndet og afrundet rand med runde indstik og ujævne, omløbende tynde bølgefurer med enkelt pind. Grovere magr. (76x-14).
- Sideskår, østersø. Gråsort skærv. Svag omløbende kambølgeornam. grovere magr. (76x-15).
- Bundskår, sortgrå overflade og skærv. Tyndt skår med kvarts. Mel. magr. (76x-16).
- Sideskår, 14 stk. Brunlige og gråsorte, nogle groft magr. Uornamenteret (76x-17).
- Sideskår, østersø. Gråsort overflade, lys grå skærv. 2 bånd af dybe, tynde omløb. furer og bølgelinier ii tandstik. Mel. magr.(76x-23).
- Sideskår, 11 stk. uorn. Brunlige nuancer, mel. magr. (76x-24).
- A-76, niveau 2. Sideskår, uorn. brunlige nuancer. Mel. magr. (76x-27).

Detektorfund

Fundnumrene x-1 - x-24 betegner de genstande, der blev fundet ved detektorafsøgningen i 1996 (NÆM 1996:500). Disse er kun delvist medtaget på kortet over detektorfund (Bilag 6).

- x-1 Konisk remende med knudemønster i Borrestil på de brede sider. I den tynde ende en fragmenteret jernansats. Afknækket i den tykke ende. VT.
- x-2: Kegleformet pynteknap i forgyldt bronze ed perlebort forneden. I den brede ende en bronzenitte. H.: 14 mm, diam.:11 mm. Gj.
- x-3: Fragment af kamskinne af bronze med fletbort på hver side af dobbeltlinien i midtaksen. To jernnitter. VT.
- x-4: Intakt fuglefibel med bevaret nåleholder og -skede. Jernnål mangler. Fladt stykke med dobbeltbånd i relief tværs over halen og hovedet mere plastisk end krop. Tredobbelt konturlinie langs kroppens og halens sider. YG, fase 1-2.
- x-5: Intakt hjalteformet beslag af forgyldt bronze. Svagt krummet med lave kanter mod bagsiden. Langs siderne 4x4 asymmetrisk anbragte tappe. Overfladen ornamenteret med 3 x 3 hjerter og i midten lidt finurligheder. Nittehul i hver ende, den ene med isiddende jernnitte. ÆVT.
- x-6: Fragment af patrice til kvindefigur a la gubbe. Hovedet mangler. YG.
- x-7: Halvdelen af rektangulær pladefibel i bronze. Bred bort omkring er snoet ornament (dyr?) Stil C/D. YG, fase 3.
- x-8: Facetteret og svajet sølvstykke, afklippet i begge ender.
- x-9: Cirkulært vedhæng af bronze med rød og gul emalje i to cirkler omkring et rødt, ligearmet kors. Der er støbt 3 musebidder i kanten, muligvis til ophængningsanordning. VT.
- x-10: Halv beklippet dirrhem med flere peck marks.
- x-11: Næsten intakt fuglefibel. Del af halen afknækket. Nåleholder og -skede bevaret. Jernnål mangler. Hvælvet stykke med krave om halsen, ornemaentik på vinger, fødder på hver side af halen. YG, fase 2.
- x-12: Lille fragment af støbt bronze med ornam. og forgyldning. Kun en side intakt. YG el. VT.

- x-13: Malle af bronze, nærmest klokkeformet i profil.
- x-14: Aflangt, oprullet stk. bronzeblik med forgyldning og 6 sæt dobbeltstreger. Til ophængning af smykke el. lign. YJ/VT.
- x-15: Kobbermønt, 1300-årene.
- x-16: To stykker bronzesmelt.
- x-17: Flad. let konisk bronzeklump med hamrede sider. Vægt 11,2 g.
- x-18: Intakt fuglefibel af bronze, jernnål mangler. Vinger ornam. med øjne og knuder, halen med dobbeeltbort. YG, fase 2.
- x-19: Halen af flad fuglefibel. YG, fase 2.
- x-20: Fragment af ligearmet fibel med anlæg til pynteknopper med nitter,. Nåleholder bevaret. ÆVT.
- x-21: 4-armet remkrydsbeslag af forgyldt bronze. I hver flig sidder et dyrehoved. En arm mangler. En jernnitte bevaret. 27x41x10 mm. 900-årene. Borrestil.
- x-22: Næsten intakt drachme med profilset mandshoved. Flere peck marks. Sassanidedynasti (Pehlevi) muligvis Khusru 11 (590-628). Parallel i Birka grav, 9. årh. og i 9. årh. grav fra Fittja, Uppland.
- x-23: D- eller tungeformet pladefibel i gennembrudt arbejde. Nåleholder bevaret, mens nåleskeden har siddet fast i to nittehuller i den anden ende. Ligner en halv oval pladefibel, der er repareret, men brudfladen er i så fald udbedret og en ny nåleskede påsat. YG.
- x-24: Fragment af nål til ringhovednål. Fladt stk. med siksak indstik. VT.
- x-25: Bronzepincet , 4,2 cm lang, ornamenteret med tremoilerstik og en koncentrisk cirkel i hver langende. Fundet i mulden over felt A.
- x-26: Kobbermønt fra borgerkrigstiden. Fundet i mulden over grøft A.
- x-27: Bronzefragment, 1,2 cm langt, formentlig af nåleholder. Fundet i mulden over grøft B.
- x-28: Cirkulær bronzeknap , ø ca. 1,3 cm, uornamenteret, på bagsiden en fordybning med lille

øsken. Fundet i mulden over grøft A.

- x-29a: Beklippet sølv mønt, Abbasinidedynastiet, 1/3 dirrhem, Harun-al-Rashid og Yasid, ubekendt nordafrikansk møntsted, 770 - 791. 0,69 g. Fundet i muld over grøft B mod syd.
- x-29b: Beklippet sølv mønt, Abbasinidedynastiet, 1/2 dirrhem, al-Mu'tazz, Samrkand, 867-68. Bøjet. Fundet i muld over grøft B mod syd.
- x-29c: Beklippet sølv mønt, dirrhem, islamisk imitation, sandsynligvis Khazarisk, ca. 865 - 895, 0,34 g. Fundet i muld over grøft B mod syd.
- x-30: Tre bronzefragmenter, ca. 2,5x4 cm stort stk. bronzeblik, muligvis del af underplade til skålformet fibel. 4 nittehuller. 2 mindre fragmenter af bronzeblik. Fundet i muld over grøft B.
- x-31: Forgyldt sølvhængesmykke i gennembrudt arbejde. Udsmykket i maskelignende dyreornamentik. Hovedet set forfra (lille, spidst, næbformet). Identisk med x-105. 900-årene. Fundet i muldlaget vest for grøft A.
- x-32: 4 bronzestykker, formentlig barrer, heraf tre snoede. Længde henh. 2,5; 3,8; 8,4 og 5,2 cm.
1 halv, rektangulær pladefibel af bronze, stil C. Fundet i mulden i majsmarken nord for undersøgelsesområdet.
- x-33: Næbfibel af bronze, ca. 6,5 cm lang, ornamenteret med simpel stregorn. og stempelorn. Stil C. Fundet i mulden mellem grøft A og B.
1 lille, nærmest rektangulær bronzeplade med lille trekantet tap, 3,2 cm lang.
1 randskår af fint, hårdt brændt gods.
- x-34: Lille bronzeknap, gennemboret af fire huller, til skålformet fibel. Fundet i muld mellem Grøft A og B.
- x-35: Oval pladefibel af bronze. Længde 4,4 cm. Stykket er bøjet, nålen afknækket. Fragment af jernnitte. Stykket er gennembrudt og forsynet med to små, formentlig sekundære huller. Dårligt bevaret. Formentlig stil C. Fundet i muld ved grøft C.
- x-36: Næbfibel af bronze, næsten identisk med x-33 (jf. denne), men uden stempelornamentik. Fundet i muld ved grøft C.
- x-37: Bronzefragmenter. Heraf i bøjet stk. bronzeblik, længde 3,4 cm, 1 lille stk. bronzeblik, forsynet med bronzenitte samt 1 lille stk. bøjet bronze med svage rester af streg- og

stempelornamentik.

1 jerngenstand, muligvis fragment af lystertand. Fundet i muldlag ved grøft C.

x-38: 1 lille, cirkulært vægtlod af bly, \varnothing 1,2 cm, højde 0,5 cm.

1 lille trekantet gennembrudt genstand af bly eller bronze.

1 sammenkrøllet møntfragment af bronze, 1600-tallet.

x-39: Beklip. sølv mønt, $\frac{1}{4}$ dirrhem af arabisk-sassanidisk type. Sandsynligvis 823-24. 0,22 g.

Fundet i muldlag ved grøft A.

x-40: Forgylt bronzestykke, formentlig fragment af beslag eller lign. Længde 5 cm.

Afknækket, oprindeligt af lang, smal form. Stykket er i den ene ende formet som et dyrehoved i fladt relief. Fladen er opdelt i felter, ornamenteret med stregorn. og tern. I midten ses en spiral. Stil 1. Fundet i muldlag mellem grøft B og C.

x-41: Et mindre stk. bronzetråd, stærkt korroderet. Uden proveniens.

x-42: Fragment af dobbeltskallet, skålformet spænde af bronze, forsynet med hvælvede

knopper. Knoppen er identisk med x-34. Fladen er forsynet med dyreorn. i gennembrudt arbejde. Formentlig 10. årh.

1 stk bøjet bronzeblik.

Hovedet af et jernsøm

$\frac{1}{3}$ drachme af sassanidisk type. al-Ma'mun, Samarkand, 817-18. 0,43 g.

Fundet i muldlaget ved grøft E.

x-43. Lille trefliget spænde af bronze. Fligene er ornamenteret med simpel, dobbelt stregorn.

Fundet i muldlag over grøft G. (jf. GT 9).

x-44: Fragment af ligearmet fibel, forgylt, nålen afknækket. Stykket er i den ene ende

forsynet med to små bronzenitter. Indersiden plan. Ornamentikken er ikke genkendelig.

Fundet i muldlaget over grøft H.

x-45: Beklippet dirrhem af Sassanidisk type. Al-Ma'mun, Samarkand. 815-16. Vægt 16 g.

Fundet i majsmarken nord for undersøgelsesområdet.

x-46: 1 jernsøm. Fundet i mulden over grøft E.

x-47: Lille bronzefragment, antagelig af bronzepincet eller armbånd, ca. 1,5 cm langt. Stykket

er ornamenteret med bølgeformet stempelorn. Fundet i muldlaget over grøft H.

x-48: Næsten hel, ombugget mønt af kobber. Falskneri i islamisk imitation. Sandsynligvis

Volgabulgarsk. Ca. 880-900. 2,33 g.

Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-49: Firkantet vægtlod af bly. Bredder 1,7 cm. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-50: En halv bronzeperle/presblikmodel(?), \varnothing ca. 1,8 cm, ornamenteret med karolingisk rankemotiv. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-51: Et stykke rektangulært, afknækket bronzeblik. Stykket er i den ene ende forsynet med et (oprindeligt to) nittehuller. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-52: Fuglefibel af bronze. Lang, smal type, ca. 6 cm lang. Hoved, hale, viger og krop er forsynet med stempelornamentik i bånd. Stil C. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-53: Fin, glat guldfingerring, hvis ender er snoet om hinanden (jf. "Jeg ser på oldsager" nr. 735). Fundet umiddelbart øst for grøft D.

x-54: Lille cirkulært vægtlod af bly, \varnothing 1,3 cm. I midten forsynet med en lille fordybning. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-55: Ligearmet fibel af bronze. Længde 5,3 cm. Stykket er uden underplade (F2). Undersiden er hvælvet. Ornametikken er ikke genkendelig. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-56: Lille stykke bronzeblik, rektangulært, længde ca. 1 cm. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-57: Et lille stykke blysmelt. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-58. Lille "hueformet" bronzegenstand, længde 1,6 cm. Minder om torn til bælte, spore eller lign. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

x-59: Lille, mangesidet vægtlod af bronze. De større flader er forsynet med stempelornamentik i form af koncentriske cirkler. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B.

x-60: Lille fragment af bronzefibel, muligvis af større pladefibel i gennembrudt arbejde. Ornametikken er ikke genkendelig. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B.

x-61: Fragment af kvadratisk eller rektangulært spænde af bronze. Muligvis af nyere oprindelse. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B.

- x-62: Forgyldt, næsten kvadratisk beslag af sølv. Længde 2,8 cm, bredde 2,3 cm. I midten ses en mindre, kvadratisk forhøjning, hvorom der ses et rankelign. motiv. I hver side en sølvnitte (den ene afknækket). Formentlig af østlig oprindelse. VT. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B.
- x-63: Ca. halvdelen af en oval pladefibel af bronze i gennembrudt arbejde. Stil C. Fundet i muldlaget over udvidelse af grøft C.
- x-64: Unikt maskeformet, støbt hængesmykke af bronze. Bagsiden belagt med hvidmetal. Længde 4,2 cm. Øverst to små øskner. Fladen er skråskraveret. I midten ses to øjne. Stykket kan vendes, således at maskens underdel (hageskæg) ses som en hjelm.(Jf. GT 13). Fundet i muldlaget over udvidelse af grøft C.
- x-65: To små stykker bronzeblik. Det ene rektangulært, forsynet med 3 nittehuller og langs kanterne zig-zagornamentik. Fundet i muldlaget over udvidelse af grøft C.
- x-66: Cirkulær genstand, antagelig af bly, belagt med bronze. Formodentlig klædeplombe eller muligvis støbekegle. Fundet i muldlaget mellem grøft E og F.
- x-67: 1 stykke snoet bronzetråd, længde 6 cm.
1 lille, rektangulært beslag af bronze, længde 1,3 cm, bredde 0,6 cm. Forsynet med to bronzenitter. Siderne ornamenteret med stempelorn.
Fragment af fuglefibel af bronze, på forsiden belagt med hvidmetal. Hovedet er stort og både hoved og krop flade. Kroppen uden ornamentik. På bagsiden rester af en korroderet jernnål. Tidlig type. Fundet i skoven nord for undersøgelsesområdet.
- x-68: Løsfund fra grøft B. Hornstøjle.
- x-69: Lille trefliget spænde af bronze. En lille flig er afknækket. Fligene er udsmykket med flere bånd samt et ikke genkendeligt ornament (jf. GT 9). Fundet i muldlaget mellem grøft B og C mod syd.
- x-70: Del af bronzenål, længde 5,5 cm. Fundet i muldlaget mellem grøft B og C mod syd.
- x-71: Større stykke smelt af både jern og bronze. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D mod syd.
- x-72: Cirkulær blygenstand, \varnothing 3,3 cm, højde 1 cm. Muligvis af nyere oprindelse. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D mod nord.
- x-73: Skår af bly eller tin. Formentlig af nyere oprindelse. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D, mod nord.

- x-74: Et helt, kvadratisk stykke bronzeblik, ca. 1,8 cm bredt, ornamenteret med et indstempelt kryds i dobbelt stregorn. og skravering. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D mod nord.
- x-75: Fragment af bronze, antagelig af en større pladefibel. Ornamenteret med dyre- og stempelornamentik. Formentlig stil C. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D mod nord.
- x-76: Velbevaret spænde af sølv, længde ca. 4 cm. Spændets åbning er ottetalsformet. På tre sider ses en art knudeformet udsmykning, ornamenteret med stempelornamentik. Formentlig af østlig oprindelse. VT. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E, ca. midt i feltet.
- x-77: Et lille stykke blysmelt samt et bronzefragment. Fundet i muldlaget mellem grøft B og C.
- x-78: Lille hængesmykke af bronze. Oprindelig flig af trefliget spænde. På bagsiden to små øskner samt rester af den oprindelige jernnål. Øverst en lille sekundær gennemboring. Forsiden er udsmykket med karolingisk acantusmotiv (jf. GT 12 samt "Jeg ser på oldsager" nr. 747). Fundet i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- x-79: Fragment af Sachsenphennig, midterste trediedel af 900-tallet. Vægt 0,19 g. (Kluge 49). Fundet i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- x-80: Del af rektangulært bronzebeslag af blik. Længde 3 cm, bredde 2,3 cm. Stykket er i to hjørner forsynet med gennemboring. I midten ses ti sekundære gennemboringer. Ornamenteret med stempelorn. i trekantede felter. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- x-81: Et stykke bronzesmelt. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- x-82: Et lille stykke bronzeblik. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- x-83: Fragment af næbfibel af bronze, ornamenteret med enkelte linier. Fundet i muldlaget mellem grøft B og C ca. midt i feltet.
- x-84: Lille remspænde af bronze. Uornamenteret,. Formentlig middelalder. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E mod nord.
- x-85: En lille ombugget, hvælvet bronzeknap.
En lille, uornamenteret bronzeplade, forsynet med jernnitte. Fundet i muldlaget mellem

grøft B og C mod nord.

x-86: Et lille stykke bronzesmelt.

X-87: En bronzering, formentlig recent. Fundet på græsmark syd for feltet.

x-88: Et lille stykke ombøjet bronzeblik. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-89: Fragmenteret, kuppelformet blygenstand. Muligvis recent. Fundet i muldlaget ved grøft H.

x-90: Fragment af forgyldt bronzebeslag, spænde eller lign. Ornamenteret med dyreorn. i dobbelte bånd. Muligvis stil E. Bagsiden er "rillet", hvilket indikerer, at stykket har siddet på tekstil. Fundet i muldlaget mellem grøft E og F mod syd.

x-91: To små stykker bronze, formentlig barrer. Fundet øst for grøft A, mod nord.

x-92: Lille bronzefragment, længde 2,5 cm. Fundet i muldlaget mellem grøft B og C mod nord.

x-93: Jerngenstand, stærkt korroderet. Formentlig pilespids. Fundet i muldlaget ved grøft E.

x-94: Fragment af gennembrudt bronzeknop til skålformet spænde (jf. x-34)
En halv sølv mønt med peck marks og cirkulær gennemboring. Drachme af arabisk-sassanidisk type. Umar i Tarabistan. 1,08 g. Fundet i muldlaget ved grøft D.

x-95: Et lille stykke sølvsmelt. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-96: Et lille stykke sølvklip, eventuelt af armbånd. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E.

x-97: Halvdelen af en bronzepincet, ornamenteret med tremolierstik. Fundet i muldlaget ved grøft H.

x-98: Del af større knækket bronzegenstand af uvis funktion. Fundet i muldlaget mellem grøft E og F.

x-99: Hel, let bøjet sølv mønt. Abbasidedynastiet. Dirrhem af arabisk-sassanidisk type. al-Abbasinya (Tunesien). 787-88 e.Kr. 2,58 g. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D mod nord.

x-100: Endeplade til ligearmet fibel. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.

- x-101: Et stykke bronzesmelt. Fundet i muldlaget mellem grøft C og D.
- x-102: En hulpfennig - 1300-tallet. Fundet i muldlaget ved grøft F mod nord.
- x-103: Groft støbt bronzebeslag, der fremstiller et mandsansigt med nedhængende overskæg og hageskæg samt en firetornet krone. Fundet i muldlaget mellem grøft D og E mod syd.
- x-104: Et stykke bronzesmelt (bortkommet). Fundet i muldlaget mellem grøft A og B mod syd.
- x-105: Maskeformet hængesmykke af sølv. Magen til x-31 (jf. dette). Fundet i muldlaget mellem grøft A og B mod syd.
- x-106: Lille klip af bronzebarre. Fundet i muldlaget mellem grøft A og B mod syd.
- x-107: Lille bronzefragment, ca. 1 x1 cm, af større stykke. Ornamenteret med dyrehoved (set forfra) i borrestil. Fundet i muldlaget mellem grøft G og F mod syd.

Detektorfund indleveret af Inge Bøje d. 3. 10. 1998.

Fundene er gjort forud for undersøgelsen og derfor ikke indmålt på kort.

- x-108: Lille "kalotformet" genstand af bly, formentlig vægtlod, med cirkulær fordybning på undersiden.
- x-109: Lille mørkeblå glasperle med ovalt tværsnit.
- x-110: To mindre blyfragmenter, muligvis forsmeltet bly.
- x-111: Lille, flad bronzegenstand med cirkulært tværsnit, muligvis mønt eller hængesmykke.
- x-112: 3 små fragmenter af bronzeblik, heraf et forsynet med nåleholder af bronze.
- x- 119: Forgyldt tungeformet fibel af bronze med akantusornamentik og nielloindlægninger. Bagsiden belagt med hvidmetal. 900-årene.(jf. GT 14).

Fotoliste

Sort/hvid billeder (samtlige fotos findes også som dias):

97:05:03:

- Foto 2: Oversigts/arbejdsbillede
- Foto 3: Oversigts/arbejdsbillede
- Foto 5: Oversigts/arbejdsbillede, set fra syd.
- Foto 6: Oversigts/arbejdsbillede, set fra syd.
- Foto 8: Oversigtsbillede, set fra syd.
- Foto 9: Oversigtsbillede, set fra syd.
- Foto 11: Oversigtsbillede, set fra sydøst.
- Foto 12: Oversigtsbillede, set fra sydøst.
- Foto 14: Oversigtsbillede, set fra nord.
- Foto 15: Oversigtsbillede, set fra nord.
- Foto 17: Oversigtsbillede med grubehus, set fra sydøst.
- Foto 18: Oversigtsbillede med grubehus, set fra sydøst.

97:05:04:

- Foto 1: Oversigtsbillede, set fra nordvest.
- Foto 3: Oversigtsbillede, set fra nordvest.
- Foto 4: Oversigtsbillede, set fra sydøst.
- Foto 6: Oversigtsbillede, set fra syd.
- Foto 8: Oversigtsbillede, set fra syd.
- Foto 9: Oversigtsbillede, set fra syd.
- Foto 11: Arbejdsbillede.
- Foto 12: Arbejdsbillede.

97:07:02:

- Foto 2: A-1, profil, set fra nord.
- Foto 3: A-1, profil, set fra nord.
- Foto 4: A-1, profil, set fra nord.
- Foto 5: A-1, profil, set fra nord.
- Foto 6: A-46, i fladen, set fra øst.
- Foto 7: A-46, i fladen, set fra øst.
- Foto 8: A-6, set fra oven.
- Foto 9: A-6, fladen, set fra nord.
- Foto 10: A-6, fladen, set fra nord.
- Foto 11: A-6, fladen, set fra nord.
- Foto 12: A-6, fladen, set fra nord.
- Foto 13: A-21, vævevægte.
- Foto 14: A-21, vævevægte.

Foto 15: Arbejdsbillede.
Foto 16: A-44, lag 3, vævevægte.
Foto 17: A-44, lag 3, vævevægte.
Foto 18: A-44, lag 3, vævevægte.
Foto 19: A-44, profil, set fra nord.
Foto 20: A-44, profil, set fra nord.
Foto 21: A-44, profil, set fra nord.
Foto 22: A-28, profil, set fra øst.
Foto 23: A-28, stenlægning, set fra nord.
Foto 24: A-6, kam, fra den nordvestlige del.
Foto 25: A-6, kam fra den nordvestlige del.
Foto 26: A-6, kam fra den nordvestlige del.
Foto 27: A-6, snit 1, set fra vest.
Foto 28: A-6, snit 1, set fra vest.
Foto 29: A-6, snit 2, set fra nord.
Foto 30: A-6, snit 2, set fra nord.
Foto 31: A-33, snit 2, del 1, set fra vest.
Foto 32: A-33, snit 2, del 1, set fra vest.
Foto 33: A-33, snit 2, del 2, set fra vest.
Foto 34: A-33, snit 2, del 2, set fra vest.
Foto 35: A-33, snit 2, del 3, set fra vest.
Foto 36: A-33, snit 2, del 3, set fra vest.

97:07:05:

Foto 2: A-28, profil, set fra øst.
Foto 4: A-77, set fra nord.
Foto 5: A-77, set fra nord.
Foto 6: A-77, set fra nord.
Foto 7: A-77, set fra nord.
Foto 8: A-77, set fra nord.
Foto 9: A-77, set fra nord.
Foto 10: A-77.
Foto 11: A-77.
Foto 12: A-77.
Foto 13: A-77, set fra nord.
Foto 14: A-77, set fra nord.
Foto 15: A-77.
Foto 16: A-77.
Foto 18: A-77, set fra vest.
Foto 19: A-77, set fra vest.
Foto 20: A-77, set fra vest.
Foto 21: A-77.

Foto 22: A-77, set fra vest.
Foto 23: A-77, set fra nord.
Foto 25: A-28, den vestlige profil, set fra vest.
Foto 26: A-29, den vestlige profil, set fra vest.
Foto 27: A-30, den vestlige profil, set fra vest.
Foto 29: A-87, profil, set fra vest.
Foto 30: A-87, profil, set fra vest.
Foto 31: Arbejdsbillede.
Foto 32: Arbejdsbillede.
Foto 33: Oversigtsbillede, set fra syd.
Foto 34: Oversigtsbillede, set fra øst.
Foto 35: Oversigtsbillede, set fra syd.
Foto 36: Oversigtsbillede, set fra øst.

97:08:01:

Foto 14: Oversigtsbillede, hus 17, set fra øst.
Foto 16: Oversigtsbillede, hus 17, set fra øst.
Foto 17: Oversigtsbillede, hus 17, set fra øst.
Foto 19: Oversigtsbillede, hus 17, set fra øst.

97:08:02:

Foto 1-16:A-46a, niv. 2, fra alle sider.
Foto 17: A-46a, niv. 2, fra øst
Foto 18: A-46a, niv. 2, fra øst.
Foto 19: A-46a, niv. 2, fra øst.
Foto 21: A-87, niv 2, fra øst.
Foto 22: A-43, vævevægte, niv. 1, fra nord.
Foto 23: A-43, vævevægte, niv 1.
Foto 24: A-43 og A-216, niv. 2, fra nord.
Foto 25: A-216, niv. 2 fra nord.
Foto 27: A-214, kam.
Foto 29: A-146a, profil 1, fra vest.
Foto 30: A-146a, profil 1, fra vest.
Foto 31: A-146a, profil 1, fra vest.
Foto 32: A-146a, profil 1, fra vest.

Anlægsliste Hus 17-18

Anlægslisten omfatter en mere udførlig beskrivelse af de anlæg, der indgår i langhusene. Herefter følger de øvrige snittede og registrerede anlæg i numerisk rækkefølge.

Langhuse

Hus 17:

A-208:

Tagbærende stolpe med fladt rundet bund og let skrå sider.

Bredde, ca. 35 cm, dybde ca. 20 cm.

Fyld af homogent gråbrunt muld.

A-209:

Muligvis udskiftning af tagbærende stolpe. Rundet bund.

Bredde ca. 50 cm, dybde 14 cm.

Fyld af homogent gråbrunt sand.

A-210:

Tagbærende stolpe, kun delvist bevaret. Rundet bund.

Dybde ca. 12 cm.

Fyld af gråbrunt sand.

A-211:

Muligvis udskiftning af tagbærende stolpe, kun delvist bevaret.

Dybde ca. 13 cm.

Fyld af gråbrunt sand.

A-121:

Tagbærende stolpe med næsten flad bund og lige sider.

Bredde 39 cm, dybde 23 cm.

Fyld af lyst spættet gråbrunt sand. I midten ses antydningen af et stolpespor, med fyld af let spættet gråbrunt sand.

A-122:

To stolpehuller, der muligvis repræsenterer udskiftning af samme tagbærende stolpe. Fladt rundet bund og let skrå sider.

Bredde henholdsvis 40 og 35 cm, dybde henholdsvis 20 og 18 cm.

Fyld af henholdsvis svagt spættet gråbrunt sand og lysere homogent gråbrunt sand.

A-123:

Tagbærende stolpe med flad bund og en næsten lige og en skrå side.
Bredde ca. 57 cm, dybde 36 cm.
Fyld af gråbrunt sand iblandet enkelte fragmenter af brændt ler. Mod syd mere undergrundsspættet.

A-124:

Tagbærende stolpe med flad bund og let skrå sider.
Bredde 47 cm, dybde 20 cm.
Fyld af gråbrunt sand iblandet enkelte fragmenter af brændt ler.

A-207:

Tagbærende stolpe med flad bund og let skrå sider.
Bredde 40 cm, dybde 7 cm.
Fyld af mørkt gråbrunt sand. I fylden fandtes et enkelt ukarakteristisk skår.

A-217:

Tagbærende stolpe med næsten flad bund og let skrå sider.
Bredde 44 cm, dybde 14 cm.
Fyld af gråbrunt sand iblandet enkelte fragmenter af brændt ler.

A-125:

Muligvis tagbærende eller udskiftning af tagbærende stolpe med skrå bund og skrå sider.
Bredde 40 cm, dybde 40 cm.
Fyld af af gråbrunt sand med enkelte fragmenter af brændt ler.

A-107:

Vægstolpe med flad bund og skrå sider.
Bredde 36 cm, dybde 13 cm.
Fyld af svagt spættet gråbrunt sand.

A-106:

Vægstolpe med skrå bund og næsten lige sider.
Bredde 42 cm, dybde 21 cm.
Fyld bestod i siderne af svagt spættet gråbrunt sand. I midten sås et tydeligt skråtstillet stolpespor med fyld af lysere gråbrunt sand.

A-105:

Vægstolpe med rundet bund og skrå sider.
Bredde 50 cm, dybde 23 cm.
Fyld af svagt spættet mørkt gråbrunt sand. I siderne ses et lille 10 cm bredt og 3 cm dybt fyldskifte med fyld af lyst gråbrunt sand.

A-104:

Vægstolpe med let skrå bund og lige sider.

Bredde 38 cm, dybde 20 cm.

Mod nord et tydeligt stolpespor med fyld af svagt spættet gråbrunt sand. Mod syd nederst lyst spættet gråbrunt sand, øverst homogent gråbrunt sand.

A-102:

Vægstolpe med flad bund og skrå sider.

Bredde 53 cm, dybde 20 cm.

Mod øst ses antydningen af et stolpespor med fyld af spættet mørkt gråbrunt sand. Den øvrige fyld består af lyst spættet gråbrunt sand.

A-101:

Vægstolpe med svagt rundet bund og lige sider.

Bredde 36 cm, dybde 18 cm.

Mod øst ses et svagt stolpespor med fyld af lyst spættet gråbrunt humøst sand. den øvrige fyld består af mørkere gråbrunt sand.

A-100 (og A-219):

Vægstolpe med skrå bund og let skrå sider.

Bredde ca. 50 cm, dybde 27 cm.

I midten ses et stolpespor, 18 cm bredt, med fyld af lyst spættet gråbrunt sand. Den øvrige fyld består af mørkere, svagt spættet gråbrunt sand. Anlægget blevet snittet af et yngre stolpehul, A-219, der muligvis repræsenterer en udskiftning af stolpen. Dette er 49 cm bredt og 20 cm dybt med spids bund og en fyld af homogent lyst gråbrunt sand.

A-98:

Bund af vægstolpe med let skrå bund.

Bredde 42 cm, dybde 7 cm.

Fyld af gråbrunt sand iblandet enkelte fragmenter af brændt ler.

A-96:

Bund af vægstolpe med flad bund.

Bredde 35 cm, dybde 10 cm.

Mod øst ses et stolpespor med fyld af gråbrunt svagt spættet sand. Den øvrige fyld består af lyst gråbrunt sand.

A-120:

Vægstolpe med flad bund og næsten lige sider.

Bredde 33 cm, dybde 12 cm.

Fyld af let spættet brungråt sand.

A-119:

Vægstolpe med svagt rundet bund og næsten lige sider.

Bredde 37 cm, dybde 15 cm.

I midten ses et stolpespor, 13 cm bredt, med fyld af homogent gråbrunt sand. Den øvrige fyld består af svagt spættet gråbrunt sand.

A-118:

Bund af vægstolpe med flad bund.

Bredde 37 cm, dybde 6 cm.

Fyld af gråbrunt sand.

A-116:

Bund af vægstolpe med nærmest flad bund, lige sider.

Bredde 23 cm, dybde 12 cm.

Fyld af spættet, lyst gråbrunt sand.

A-115:

Bund af vægstolpe med svagt rundet bund.

Bredde 45 cm, dybde 11 cm.

Fyld af svagt spættet gråbrunt sand iblandet enkelte fragmenter af brændt ler.

A-114:

Muligvis bund af vægstolpe. Spids bund.

Bredde 23 cm, dybde 10 cm.

Fyld af lyst gråbrunt sand.

A-112:

Bund af vægstolpe med flad bund og let skrå sider

Bredde 42 cm, dybde 7 cm.

I midten ses et stolpespor med fyld af lyst spættet gråbrunt sand. Den øvrige fyld består af mørkere gråbrunt sand.

A-110 (og A-122):

Bund af vægstolpe med let skrå bund.

Bredde 37 cm, dybde 11 cm.

Fyld af svagt spættet gråbrunt sand. Ved soldning af fylden fremkom et skår fragment.

Umiddelbart op til fyldskiftet ses et fyldskifte, A-122, med flad bund, ca. 5 cm dybt. med fyld af lysere gråbrunt sand.

A-223.

Vægstolpe med skrå bund og let skrå sider.

Bredde 56 cm, dybde 20 cm.

I midten et tydeligt stolpespor, 15 cm bredt, med fyld af mørkt gråbrunt homogent sand. Den øvrige fyld består af lysere svagt spættet gråbrunt sand.

A-222:

Vægstolpe med skrå bund og rundede sider.

Bredde 49 cm, dybde 21 cm.

I midten ses spor af en tydeligt skråtstillet stope med fyld af svagt spættet mørkt gråbrunt sand med et enkelt lille stk. brændt ler. Den øvrige fyld består af lysere gråbrunt sand.

A-224:

Muligvis vægstolpehul (eventuelt udskiftning) med spids, rundet bund og rundede sider

Bredde 30 cm, dybde 28 cm.

Fyld af homogent mørkt gråbrunt sand indeholdende et enkelt stk. brændt ler.

Hus 18:

A-262:

Tagbærende stolpe med flad bund og let skrå sider.

Bredde 45 cm, dybde 45 cm

Fyldet består øverst af meget spættet, gråbrunt sand, midterst af mindre spættet gråbrunt sand og nederst af homogent gråbrunt sand. I fylden en enkelt større sten.

A-301:

Tagbærende stolpe med flad bund og let skrå sider.

Bredde 67 cm dybde 37 cm.

I fylden en del større sten, hvoriblandt nogle på række (lodret), hvilket indikerer, at stolpen har været støttet af sten. Fylden mellem stenene består homogent gråbrunt sand, fylden udenfor af lysere, let undergrundsspættet gråbrunt sand.

A-287:

Tagbærende stolpe med fladt rundet bund og let skrå sider.

Bredde 75 cm, dybde 40 cm

Fylden består mod nord af spættet gråbrunt sand, mod syd af mere homogent brunt sand. I fylden flere større sten.

A-285:

Tagbærende stolpe med fladt rundet bund og svagt skrå sider.

Bredde 62 cm, dybde 30 cm.

Fylden består mod nord af homogent, let humøst brunt sand, mod syd af mørkere homogent brunt sand. I fylden flere sten

A-289:

Vægstolpe med rundet bund og skrå sider.

Bredde 50 cm, dybde 19 cm.

Fylden består mod nord af spættet gråbrunt sand, mod syd af mørkere gråbrunt sand. Grænsen mellem ovennævnte er let skrå, hvilket indikerer, at stolpen har stået på skrå. I fylden en større sten.

A-290:

Vægstolpe med rundet bund og rundede sider.

Bredde 55 cm, dybde 17 cm.

Fylden består mod nord af svagt spættet gråbrunt sand, mod syd af lysere spættet gråbrunt sand.

A-291:

Muligvis vægstolpe i hus 18. Flad bund og rundede sider med tydelig nedgravning til stolpen.

Bredde 35 cm, dybde 27 cm.

Fylden består mod nord af svagt spættet gråbrunt sand, mod syd af lysere gråbrunt sand.

A-293:

Vægstolpe med flad bund, konkave sider og tydelig nedgravning til stolpen.

Bredde 63 cm, dybde 23 cm.

Fylden består øverst af lyst gråbrunt homogent sand, nederst af mørkere gråbrunt sand (stolpespor).

A-294:

Vægstolpe med flad bund og konkave sider (stolpespor).

Bredde 46 cm, dybde 27 cm.

Fylden består øverst af gråbrunt sand, nederst af mørkt, let spættet gråbrunt sand.

A-299:

Vægstolpe med rundet bund og let skrå sider.

Bredde 54 cm, dybde 14 cm.

Fyld af gråbrunt sand.

Hertil kommer: A-347, A-346, A-350 og A-264, der ikke er snittet og registreret samt 6 unummerede anlæg (jf. oversigtsplan).

Anlægsliste

A -1 T 23

Hus 1

1. Kompakt brungråt, forholdsvis homogent sand i træhul og andet.
2. Let spættet lyst gråbrunt sand med knogler, brændte sten m.m.
3. Lommer af lyst sand – flyvesand -?
4. Mørkere gråbrunt let spættet sand med en del trækul.
5. lysere gråbrunt sand – stolpehul – tagbærende.
6. lyst sand = undergrund.

A-2

Stolpehul, grøft D.

A-3

Stolpehul, grøft D.

A-4 T 24

Grubehus.

1. Humøst let spættet brunt sand med trækulspartikler, knogler og andet.
2. Sortbrun stribe – sand.
3. Gråbrunt let spættet sand - humøst - same I stolpehul.
4. Lyst undergrundssand.
5. Lyst sand evt. dyregang.

A-6

Grubehus.

A-7

Pælehul i A-4.

A-8

Pælehul i A-4.

A-9

Pælehul i A-4.

A-10

Pælehul i A-4.

A-11

Muligvis pælehul i A-4.

A-12

Pælehul i A-4.

A-13

Pælehul i A-4.

A-14

Pælehul i A-4.

A-15

Kulturlag (sås over størstedelen af undersøgelsesområdet).

A-16 T 46

Tagbærende stolpehul i A-4.

1. Mørkt brunt sand.
2. Spættet brunt sand.
3. Lyst undergrundssand

A-17

Stolpe- eller pælehul i A-4.

A-18

Stolpe eller pælehul i A-4.

A-19

Stolpe eller pælehul i A-4.

A-20

Tagbærende stolpehul i A-4.

A-21

Grubehus.

A-22

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-21 (ikke snittet).

A-23

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-21 (ikke snittet).

A-24

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-21 (ikke snittet).

A-25 & A-26 Fyldskifter, formentlig et stolpehul, ved A-21 (ikke snittet).

A-28 T 28

Grubehus.

1. Mørkt gråbrunt sand med mange sten.
2. Gråbrunt sand lidt lysere end 1..
3. Gråbrunt sand, mod vest lysere end 2. Generelt mere lerholdigt. Enkelte trækul.
4. Trækul/sodholdigt kompakt lag I forbindelse med ildsted?
5. Gråbrunt sand, mørkere end 3.
6. Lysebrunt sand.
7. Gråbrunt sand.
8. Lyst gråt sand.
9. Lyst gråbrunt sand.

A-31 T 29

Bund af grubehus.

1. Brungråt let gruset sand.
2. Lyst let gruset sand

A-32 T 29

Stolpehul i A-31.

1. Som lag 1.
2. Som lag 2.

A-33

Grubehus.

A-34

Fyldskifte ved smedegrube, grøft D

A35a T 42

Smedegrube med hammerskæl og slagger, grøft D

1. Gråbrunt fyld med hammer skæl. En lille smule brændt ler.
2. Gråsort fyld med store mængder hammerskæl,

lidt brændt ler

3. Mørkebrunt sandfyld med sten og brændt ler.
4. Lyst undergrundssand..

A35b

Fyldskifte indh. sand og rødt brændt lerpulver ved smedegrube, grøft D

A35c

Fyldskifte indh. ubrændt ler ved smedegrube, grøft D.

A35d

Smedegrube, grøft D

A-36

Smedegrube, grøft D

A-37

Fyldskifte (muligvis stolpehul) med ubrændt ler ved smedegrube, grøft D.

A-38

Fyldskifte (muligvis stolpehul) med rødbrændt ler ved smedegrube, grøft D

A-39

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-35.

A-40

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-35.

A-41

Fyldskifte, formentlig bund af stolpehul, ved A-35.

A-42

Smedegrube med hammerskæl o.a.

A-43 T 42

Smedegrube med hammerskæl o.a.

1. Tyndt lag ubrændt gult ler.
2. Sortbrunt sand med hammerskæl.
3. Brunt undergrundssand.
4. Dyregange.

A-44

Grubehus.

A-45 T 32

Grubehus.

1. Lysere brungråt let spættet sand. – NB: Det kan ikke udelukkes at de dybere partier i lagene er stolpehuller.
2. Lyst gulligt sand – undergrund.

A-46 (og 46a) T 65

Fyldskifte ved A-77 (ovn), indh. et trækulsholdigt sodlag med nister af brændt ler samt mod syd en del brændt ler. Diffust afgrænset.

1. Rødbændt og ubrændt ler – sammenhængende.
2. Gulligt til gråspættet undergrundssand med nedsvinningsfænomener og ormegange.

A-46b T 63

Sandtagningshul, 1,5 m. dybt, ved ovanlæg (A-77).

1. Gråsort sand med pletter af brændt og ubrændt ler.
2. Lyst brungråt sand med linser af 1. & trækul.
3. Som 2. men med lysere sandstriber.
4. Som 2. men mørkere.
5. Fint gult undergrundssand.

A-47

Stolpehul i A-1.

A-48 T 29

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-31, 40 cm dybt.

1. Let Humøst homogent.
2. Som 1. men undergrundsspættet.

A-49**Hus 1, T 23**

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-1.

1. Som lag 4 [se A 1] - stolpehul
- 2.- lysere spættet sand - nedgravning

A-50 T 32

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-45.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Undergrund.

A-51 T 34

Grubehus.

1. Gråbrunt homogent sand.
2. Lysere, let spættet gulbrunt sand.
3. Mørkt brunt let spættet sand – bundlag.
4. Lomme – som 1.
5. Mørkt brunt sand – evt. stolpehul.
6. Lyst sand = undergrund.

A-53

Stolpehul (ikke snittet)

A-54

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-6.

A-55

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-21.

A-56 T 68

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-33.

1. Melleibrunt sandfyld.
2. Lys undergrund.

A-57

Fyldskifte ved A-35d med sortgråt sand og brændt og ubrændt ler.

A-58 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-59 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-60 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-61 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-62 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-63 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-64 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-65 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand

A-66 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-67 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand + trækul.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-68 T 48

Stolpehul i A-28.

1. Gråbrunt sand + trækul.
2. Sandet humus.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-69 T 48

Stolpehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Lyst brunt sand.
3. Gulbrunt undergrundssand + trækul.

A-70 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-71 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brint sand.
2. Gråbrunt sand. Dyreforstyrrelser.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-72 T 48

Pælehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Lyst sand (dyr) + trækulsnistre.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-73 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-74 T 48

Stolpehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Lyst brunt sand.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-75 T 48

Stolpehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gråbrunt sand.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-76

Grubehus.

A-78

Fyldskifte ved A-77, muligvis stolpehul, indh. rødbrændt ler.

A-79

Fyldskifte ved A-77, muligvis stolpehul (niveau 1).

A-80

Fyldskifte ved A-77, indh. rød og gulbrændt ler (niveau 1).

A-81

Fyldskifte, rester af lergulv, ved A-77, indh. rødbrændt ler (niveau 1).

A-82

Fyldskifte ved A-77, indh. rød- og gulbrændt ler.

A-83

Fyldskifte ved A-77, indh. rødbrændt ler (niveau 1).

A-84

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77, indh. sort trækulsholdigt sand med brændte sten (niveau 1).

A-85a

Fyldskifte, rester af lergulv, ved A-77, indh. gulbrunt ler (niveau 1).

A-85b

Fyldskifte, rester af lergulv, ved A-77, ind. rød og gulbrunt ler (niveau 1).

A-86

Stolpehul i A-44.

A-87 T 35

Grubehus.

1. Gråbrunt sand kraftigt spættet med større klatter af brændt ler og mindre af trækul. (Jordprøve).
2. Mindre område som 1. men mere spættet med ler samt store pletter af ubrændt ler. (Jordprøve).
3. Lyst gulbrunt homogent sand.
4. Mørkt brunt sand med mere spredte klatter af trækul og brændt ler – bundlag.
5. Klat af lyst, homogent sand.
6. Som 1. men langt mere homogent, kun små stykker trækul og brændt ler

A-88

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-44.

A-89

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-44.

A-90

Stolpehul til tagbærende stolpe eller udskiftning af denne i A-44.

A-91

Stolpehul til tagbærende stolpe eller udskiftning af denne i A-44

A-92

Stolpehul i A-44.

A-94

Pælehul i A-76.

A-95 T 56

Stolpehul i A-76.

A-96 T 56

Vægstolpe plan 9 (bund)

1. Gråbrunt spættet sand.
2. Lyst gråbrunt sand.

A-97 T 56

Udgår - musehul!

A-98 T 56

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Gråbrunt sand med en enkelt lille klat brændt ler.

A-99 T 56

?

A-100 T 56

Plan 9

1. Homogent lyst brungråt sand.
2. Lyst, spættet gråbrunt sand.
3. Mørkere, svagt spættet gråbrunt sand.

A-101 T 56

Vægstolpe plan 9a.

1. Lyst spættet gråbrunt sand.
2. Mørkere, gråbrunt sand.

A-102 T 56

Vægstolpe plan 9a.

1. Spættet mørkt gråbrunt sand med små enkelte stk. brændt ler.
2. Lyst, spættet gråbrunt sand.

A-103 T 56

(plan 9a)

A-104 T 56

Stolpehul, muligvis vægstolpe (plan 93).

1. Svagt spættet gråbrunt sand.
2. Homogent gråbrunt sand.
3. Lyst, spættet gråbrunt sand

A-105 T 56

Stolpehul, muligvis vægstolpe, felt 1 (plan 9a).

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Svagt spættet gråbrunt mørkt sand.

A-106 T 56

Stolpehul, muligvis vægstolpe, felt 1 (plan 9a).

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Mørkere svagt spættet gråbrunt sand

A-107 T 56

Stolpehul, muligvis vægstolpe, felt 1 (plan 9a).

1. Svagt spættet gråbrunt sand.

A-109 T 61

Muligvis bund af stolpehul, felt 1,(plan 9).

1. Gråbrunt sand.

A-110 + A-221 T 61

Plan 9

1. Svagt spættet gråbrunt sand.
- NB: Jorden soldet 1 skår.
2. Lysere gråbrunt sandd.

A-111 T 61

Udgår - ! dyr !

A-112 T 61

Vægstolpe – plan 9

1. Lyst spættet gråbrunt sand.
2. Mørkere gråbrunt.

A-113 T 61

Bund af pæle- eller stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Lyst gråbrunt sand.

A-114 T 61

Udgår – helt lyst – ant. dyr (plan 9)

A115 T 61

Væg – plan 9

1. Svagt spættet gråbrunt sand med enkelte små stk. brændt ler.

A-116 + A-220 T 61

Vægstolpe – plan 9

1. Spættet gråbrunt, lyst sand

A-117 T 61

Udgår

A-118 T 61

Bund af vægstolpe – plan 9

1. Gråbrunt sand.

A-119 T 61

Vægstolpe – plan 9

1. Homogent gråbrunt sand.
2. Svagt spættet gråbrunt sand.

A-120 T 61

Vægstolpe - plan 9

1. Let spættet brunligt sand.

A-121 T 59

Tagbærende

1. Let spættet gråbrunt sand.
2. Lyst spættet brungråt sand.

A-122 T 59

Tagbærende

1. Svagt spættet Gråbrunt sand.
2. Lysere homogent gråbrunt sand

A-123 T 59

Tagbærende

1. Gråbrunt sand med enkelte fragmenter af brændt ler.

2. Som 1. men undergrundssand spættet.

A-124 T 59

Tagbærende

1. Gråbrunt sand med enkelte fragmenter af brændt ler

A-125 T 59

Tagbærende?

1. Som A-124

A-126 T 34

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-51.

1. Lyst gråbrunt let spættet sand.

A-127 T 43

Stolpehul i A-51

1. Gråbrunt let spættet sand med enkelte trækulsnister.

A-128 T 43

Stolpehul i A-51.

1. Homogent gråbrunt sand.

A-129 T 43

1. Mørkt gråbrunt sand.

A-130

Pælehul i A-51

A-131

Pælehul i A-51.

A-132

Pælehul i A-51.

A-133 T 43

Pælehul i A-51.

1. Gråbrunt sand.

A-135 (og A-136) T 43

Bund af Stolpehul? i A-51.

1. Sort brungråt sand.
2. Lille klat af ubrændt ler.

A-137 T 34

Stolpehul i A-51.

1. Gråbrunt sand, forholdsvis homogent

A-138 T 34

Stolpehul i A-51.

1. Gråbrunt sand, forholdsvis homogent

NB: A 137 + A 138 SES IKKE I TOPPEN AF LAGET.

A-139

Fyldskifte indh. sort sand ved A-77. Formentlig del af tyndt askelag (niveau 2).

A-140

Fyldskifte indh. sort sand ved A-77. Formentlig del af tyndt askelag (niveau 2).

A-141

Fyldskifte (formentlig stolpehul) ved A-77 (niveau 2 & 3).

A-142

Fyldskifte (formentlig stolpehul) ved A-77 (niveau 2 & 3).

A-143 T 67

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77 (ovn). Yngre end denne.

1. Mørkebrunt sand.
2. Sort brunt sand.
3. Lyst undergrundssand.

A-144 T 67

Stolpehul ved A-77.

1. Lysebrunt sandblandet fyld.
2. Fint gult undergrundssand.

A-146

Fyldskifte, formentlig stolpehul, ved A-77 (niveau 1).

A-147

Stolpehul ved A-77 (niveau 1).

A-148

Fyldskifte ved A-77 med rødbrændt ler (muligvis stolpehul) (niveau 1).

A-149

Fyldskifte ved A-77 med rødbrændt ler (muligvis stolpehul) (niveau 1).

A-150

Fyldskifte ved A-161 (A-77).

A-151

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77 (niveau 1).

A-152/153

Fyldskifte (stolpehuller) ved A-77 (ovn) (niveau 2).

A-154

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77 (ovn) (niveau 1).

A-155

Stolpehul ved A-77, indh. gråsort sand (niveau 1 & 2).

A-156 T 67

Stolpehul ved A-77, indh. gråsort sand (niveau 1).

1. Gråsort sand med nister af brændt ler & trækul.
2. Fint gult undergrundssand.

A-157 T 67

Stolpehul ved A-77, indh. rød- og gulbrændt ler

(niveau 1).

1. Gråbrunt sand.
2. Fint gult undergrundssand.

A-158

Fyldskifte ved A-77 (ovn) indh. gulbrændt ler.

A-159

Fyldskifte (muligvis stolpehul) ved A-77 (ovn).

A-160

Fyldskifte med sortgråt sand og pletter af brændt ler ved A-77 (overfladen).

A-161

Fyldskifte ved A-160 (A-77) med sortgråt sand.

A-162 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand mere kompakt end 1.

A-163 T 48

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand mere kompakt end 1.
3. Lyst brunt sand.

A-164 T 48

Fyldskifte i A-28.

1. Sortfarvet trækulsholdigt sand.
2. Lyst brunt sand med enkelte trækulsnistre.
3. Gulbrunt sand.
4. Gulbrunt undergrundssand.

A-165 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gult undergrundssand.

A-166 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-167 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand mere kompakt end 1.

A-168 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Lyst sand (Dyr)
3. Brunspættet let sand. (Dyr)
4. Gulbrunt undergrundssand.

A-169 T 48 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lysebrunt sand.
2. Gulbrunligt sand. Lidt grovere og mørkere end normalt.
3. Melleمبرunt sand.

A-170 T 48

Pælehul i A-28.

1. Som A-169 1.
2. Som A-169 2.
3. Som A-169 3.

A-171 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst brunt sand.
2. Gulbrunt sand.

A-172 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-173 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.
3. Mellebrunt sand (hårdt).

A-174 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.
3. Mellebrunt sand.

A-175 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-176 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.
3. Rødbunt grus med sten 1 – 3 cm. i diameter.

A-177 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.
3. Rødbunt grus med sten 1 – 3 cm. i diameter.

A-178 T 48

Pælehul i A-28.

1. Gråbrunt sand, lidt mørkere end øvrige.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-179 T 48

Pælehul i A-28

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-180 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-181 T 48

Pælehul i A-29.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-182 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-183 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-184 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-185 T 48

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-186 T 48

Pælehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Gulbrunligt sand.

A-187 T 49

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand

2. Gulbrunt undergrundssand.

A-188 T 49

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-189 T 49

Muligvis bund af stolpehul i A-28.

1. Mellebrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-190 T 49

Pæle/stolpehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-191 T 49

Pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunligt sand.

A-192 T 49

Fyldskifte (muligvis stolpehul) i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Lyst sand.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-193 T 49

Muligvis pælehul i A-28.

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Gulbrunt undergrundssand.

A-194 T 49

Stolpehul i A-28.

1. Gråbrunt sand.
2. Lyst sand.
3. Gulbrunt undergrundssand.

A-195

Pælehul i A-76.

A-196

Tagbærende stolpehul i A-76.

A-197 T 35

Stolpehul i A-87.

1. Spættet gråbrunt sand.
2. Lyst sand undergrund.

A-198

Stolpehul ved A-36, A-42 og 43.

A-199

Pælehul ved A-35d.

A-200

Pælehul ved A-35d.

A-201

Pælehul ved A-35d.

A-202.

Pælehul ved A-35a.

A-203

Pælehul ved A-35a.

A-204

Pælehul i A-33.

A-205

Pælehul i A-33.

A-205

Pælehul i A-33.

A-206

Pælehul i A-33.

A-207 T 59

Tagbærende?

1. Mørkt brungråt sand.

2. Fylden i skår.

A-208 T 59

Tagbærende ?

1. Homogent gråbrunt sand

A-209 T 59

Tagbærende ?

1. Homogent gråbrunt sand.

A-210 T 59

Tagbærende?

1. Gråbrunt sand

A-211 T 59

Tagbærende?

1. Gråbrunt sand.

2. Lyst sand – undergrund.

NB: Kun en lille del står frem. A-16 må være yngre end a-210 + 211 – uvist om det er stolpehuller i langhuset.

A-213

Stolpehul i A-76.

A-214 T 37

Grubehus.

1. Svagt spættet gråbrunt sand med brændt ler, trækul mooler og andet.

2. Mørkere gråbrunt sand – diffust afgrænset.

3. Lysere brunt sand.

4. Brunligt sand – visse steder svagt gruset.

A-215

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-76.

A216 T 42

Fyldskifte ved A-43, grøft D.

1. Ubrændt ler (ødelagte vævevægte).

2. Sort sand med hammerskæl og jern og jernstykker

3. Lys undergrund.

A-217. T 59

Tagbærende?

1. Som 124 + 217

A-219 T 56

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Homogent lyst brungråt sand.

2. Lyst, spættet gråbrunt sand.

3. Mørkere, svagt spættet gråbrunt sand.

A-220 + 116 T 61

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Spættet gråbrunt, lyst sand

A-221 + 110 T 61

Plan 9

1. Svagt spættet gråbrunt sand.

NB: Jorden soldet – 1 skår.

2. Lysere gråbrunt sand.

A-222 T 61

Vægstolpe? Plan 9

1. Svagt spættet mørkt gråbrunt sand med 1 lilll stk. brændt ler.

2. Lysere gråbrunt sand.

3. Lyst gulligt sand – formentlig dyregang.

A-223 T 57

Vægstolpe --? Plan 9

1. Mørkt gråbrunt homogent sand.

2. Lysere svagt spættet gråbrunt sand.

3. Lyst brungråt sand. Sten i fylden.

NB: Fylden virker mørkere end de andre

vægstolper.

A-224 T 57

Vægstolpe --? (plan 9)

1. Homogent mørkt gråbrunt sand med brændt – 1 stk. – og sten i fylden.
2. Stærkt undergrundspættet gråbrunt sand.

A-225

Grubehus.

A-226 a og b T 67

Fyldskifte ved A-77 (niveau 2 & 3).

1. Sortgråt sand spættet med brændt & ubrændt ler.
2. Lysegråt sand spættet med brændt & ubrændt ler.
3. Pælehul.
4. Fint gult undergrundssand.

A-228

Tagbærende stolpehul i A-33.

A-229 T 67

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77 (niveau 2).

1. Sortgråt homogent fyld.
2. Fint gult undergrundssand.

A-230 T 67

Fyldskifte (stolpehul) ved A-77 (niveau 2).

1. Sortgråt fyld.
2. Gråbrunt fyld.
3. Fint gult undergrundssand.

A-231 T 67

Fyldskifte, formentlig stolpehul ved A-77 (niveau 3).

1. Sortbrunt fyld med brændt ler
2. Fint gult undergrundssand.

A-232 T 67

Stolpehul ved A-77 (niveau 3).

1. Gråbrunt sand med nister af brændt ler.

2. Fint gult undergrundssand.

A-234 T 58

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Lyst undergrundspættet gråbrunt sand.
2. Mørkt gråbrunt sand. Homogent med enkelte trækulsstykker og brændt ler.
3. Lysere gråbrunt svagt spættet sand

A-235 T 58

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Lyst undergrundspættet gråbrunt sand.
2. Mørkt gråbrunt sand. Homogent med enkelte trækulsstykker og brændt ler.
3. Lysere gråbrunt svagt spættet sand

A-236 T 58

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Sortbrunt, svagt spættet sand.

A-237 T 58

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Homogent gråbrunt sand.

A-238 T 58

Stolpehul, formentlig til vægstolpe (med skråtstillet stolpespor), felt 1 (plan 9c).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lyst gråbrunt, stærkt spættet sand.

A-239 T 58

Stolpehul (med stolpespor), felt 1 (plan 9c).

1 + 2 Som A-230.

A-240 T 39

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Meget løst gråbrunt sand.
2. Lyst spættet gulgråt sand.
3. Spættet lyst gråbrunt sand.

A.240 T 58

Plan 9c

1 + 2 som A-230

A-241 T 58

Stolpehul (med stolpespor), felt 1 (plan 9c).

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Lysere, mere spættet gråbrunt sand.

A-242 T 58

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Mørkt gråbrunt svagt spættet sand.

A-243 T 58

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere gråbrunt sand.
3. Lyst brunt homogent sand = et eller andet anlæg – meget diffust afgrænset i fladen.

A-244 T 58

Lille grube (med trækul og brændt ler), felt 1.

1. Mørkt gråbrunt sand med enkelte st. trækul og brændt ler.

A-245 T 39

Grubehus.

1. Mørkt gråbrunt sand med spredte trækulsnister
2. Let humøst, spættet brunt sand.
3. Som 2. men med en del store stykker brændt ler.
4. Lysere brunt, meget humøst, spættet sand.

A-246 T 37

Stolpehul i A-214.

1. Mørkt gråbrunt sand med brændt ler – små stykker.

A-247 T 37

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-214.

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere stærkt undergrundsspættet gråbrunt sand.

A-248 T 37

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-214.

1. Forholdsvist homogent sand med enkelte partikler af trækul og brændt ler.

A-249 T 37

Stolpehul i A-214.

1. Gråbrunt sand svagt spættet.

A-250 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9b).

1. Gråbrunt sand med 1 stk. (lille) brændt ler.

A-251 T 52

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Spættet gråbrunt sand.
2. Gråbrunt sand – at. dyr.

A-252 T 52

Bund af stolpehul eller dyreaktivitet, felt 1.

1. Spættet gråbrunt sand.
2. Gråbrunt sand – ant. dyr.

A-253 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Let humøst, homogent mørkt gråbrunt sand med 1 stk. brændt ler
2. Lysere gråbrunt sand.

A-254 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Let humøst, homogent mørkt gråbrunt sand med 1 stk. brændt ler
2. Lysere gråbrunt sand.

A-255 T 52

Bund af lille stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Gråbrunt sand

A-256 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Let humøst gråbrunt sand i fyldet 1 stk. trækul + brændt sten.

A-257 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Meget humøst gråbrunt sand – diffust afgrænset.

A-258 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Lyst, let spættet gråbrunt sand.

A-259 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Humøst mørkt gråbrunt sand i fyldet en del sten.
2. Lyst undergrundsspættet gråbrunt sand.

A-260 T 52

Stolpehul, formentlig tagbærende, felt 1 (plan 9a).

1. Lyst gråbrunt svagt spættet sand, i fylden trækulpartikler og 1 lille stk. brændt ler.

A-261 T 52

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Spættet gråbrunt sand – let humøst i fylden sten.

A-262 T 54

(plan 9a).

1. Meget spættet gråbrunt sand.
2. Lyst let spættet gråbrunt sand.
3. Homogent gråbrunt sand.

A-263 T 54

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Svagt spættet gråbrunt sand i fylden 1 lille stk. brændt ler.

A-264 T 54

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Humøst mørkt brunt homogent sand.
2. Humøst gråbrunt homogent sand.

A-265 T 35

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-87.

1. Let spættet gråbrunt sand med enkelte trækulsnister.
2. Lyst, stærkt undergrundsspættet grågult sand.
3. Lyst gråt sand med enkelte trækulsnister.

A-266 T 67

Fyldskifte ved A-77 (niveau 3).

1. Mørkebrunt sand.
2. Lyst undergrundssand.

A-267 T 67

Fyldskifte, formentlig bund af stolpehul, ved A-77 (niveau 3).

1. Mørkebrunt sand.
2. Lyst undergrundssand.

A-268 T 55

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9b).

1. Gråbrunt sand.

A-269 T 55

Stolpehul, formentlig tagbærende, felt 1 (plan 9a og 9b).

1. Svagt spættet, mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere gråbrunt, mere spættet sand.

A-270

Tagbærende stolpehul i A-245.

A-271 T 55

Stolpehul, formentlig tagbærende, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt, let humøst sand i fylde brændt ler og trækul i små stykker.
2. Lyst gråt, spættet sand.

A-272 T 55

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Svagt spættet gråbrunt sand.

A-273 T 51

Stolpehul, formentlig til tagbærende, felt 1 (plan 9b).

1. Gråbrunt, spættet sand.
2. Lysere homogent gråbrunt sand.

A-274 T 51

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt sand.

A-275 T 51

Stolpehul, muligvis til tagbærende, felt 1 (plan 9a).

1. Spættet mørkt gråbrunt sand.
2. Mørkt gråbrunt homogent sand.

A-276 T 51

Stolpehul, felt 1 (plan 9c).

1. Mørkt gråbrunt homogent sand.
2. Lyst gråbrunt sand.

A-277 T 51

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Gråbrunt humøst let spættet sand.

A-278 T 51

Stolpehul, formentlig til tagbærende, felt 1 (plan 9a).

1. Lyst gråbrunt sand.
2. Mørkt gråbrunt sand.

A-279 T 45

Stolpehul muligvis til tagbærende stolpe i A-225.

1. Mørkebrunt sand med trækul.
2. Lyst undergrundssand.

A-280 T 45

Stolpehul muligvis til tagbærende stolpe i A-225.

1. Mørkt brunt sand med dyregange.
2. Lysebrunt undergrundssand.

A-282 T. 47

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-245.

1. Lyst brunt homogent sand.
 2. Let spættet gråt sand.
- NB: Ikke niv. Ses ca. 40 cm. under overfladen.

A-283 T 47

Bund af stolpehul i A-245

1. Mørkt gråt sand med svage trækulspartikler.
- NB: Ikke niv. Ses ca. 50 cm. under overfladen

A-284 T 60

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Spættet gråbrunt sand
2. Lysere gråbrunt, mere homogent sand.

A-285 T 60

Stolpehul ant. hus 3 plan 9a

1. Homogent, svagt humøst brunt sand.

2. Mørkere homogent brunt sand.
3. Lyst sand.

A-286 T 60

Stolpehul med svagt stolpespor, felt 1 (plan 9a).

1. Homogent brunt sand.
2. Stærkt spættet sortbrunt sand.

A-287 T 60

Stolpehul – hus 3 Plan 9a.

1. Spættet gråbrunt sand.
2. Mere homogent brunt sand. Grænsen til 1. er diffus.

A-288 T 60

Bund af stolpehul, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt sand.

A-289 T 60

Stolpehul – hus 3 – plan 9a.

1. Spættet gråbrunt sand.
2. Mørkere gråbrunt sand-

A- 290 T 60

Stolpehul – hus 3 – plan 9a

1. Svagt spættet gråbrunt sand.
2. Lysere spættet gråbrunt sand.

A-291 T 60

Stolpehul – hus 3 – plan 3 – plan 9a.

1. Svagt spættet gråbrunt sand.
2. Lysere spættet gråbrunt sand.

A-292 T 60

Stolpehul, felt 1 (plan 9a).

Homogent mørkt gråbrunt sand.

A-293 T 53

(plan 9a – evt. hus 3)

1. Lyst gråbrunt homogent sand.
2. Mørkere gråbrunt sand

A-294 T 53

Bund af lille grube eller dyreaktivitet, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere, svagt spættet sand.

A-295

1. Gråbrunt sand.
2. Mørkt let spættet gråbrunt sand.

A-296 T 40

Grubehus.

1. Mørkebrunt sand med mange rødder (undergrundssand)
2. Lyst brunt sand
3. Meget mørkebrunt sand
4. Uberørt lyst sand - ler

A-297 T 53

Bund af lille grube eller dyreaktivitet, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere, svagt spættet sand.

A-298 T 53

Bund af lille grube eller dyreaktivitet, felt 1 (plan 9a).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere, svagt spættet sand.

A-299 T 53

(plan 9a – evt. hus 3)

1. Gråbrunt sand.
2. Mørkt gråbrunt sand Dyr.

A-300 T 53

Bund af stolpehul, felt1 (plan 9a).

1. Lyst gråbrunt sand – Bund af stolpehul

A-301 T 53

(plan 9a. Tagbærende hus 3?)

1. Homogent gråbrunt sand.
2. Lysere spættet gråbrunt sand.

A-302 T 53

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Mørkt gråbrunt sand.
2. Lysere gråbrunt sand.

A-303 T 53

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Lyst let spættet gråbrunt sand.

A-304 T 53

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Spættet gråbrunt sand.

A-305 T 53

Stolpehul, felt 1 (plan 9).

1. Let spættet gråbrunt sand. Diffust afgrænset.
2. Lysere gråbrunt sand.

A-306

Stolpehul, muligvis tagbærende, felt 1 (plan 17).

A-307 T 62

Stolpehul, formentlig til tagbærende, felt 1 (plan 17).

1. Svagt spættet gråbrunt sand + sten.

A-308 T 62

Stolpehul, formentlig til tagbærende, felt 1 (plan 17).

1. Lyst spættet gråbrunt sand minus sten.

A-309 T 44

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-296.

1. Mørkt brunt sand med rødder
2. Lyst sand (dyregang).
3. Lyst undergrundssand.

A-310 T 44

Stolpehul i A-296.

1. Mørkebrunt sand med rødder.
2. Lyst undergrundssand.

A-311 T 44

Stolpehul i A-296.

1. Mørkt brunt sand, homogent.
2. Lyst sand (dyregang).
3. Lys brun undergrund.

NB: 309 – 310 – 311 – plan

Ca. 10 cm. dybe – let ”fnadrede” med lyst spættet fyld + sten i toppen.

A-312 T 44

Stolpehul i A-296.

1. Mørkt brunt sand.
2. Lyst undergrundssand.

A-313 T 44

Stolpehul i A-296.

1. Mørkt brunt sand med meget dyreaktivitet.
2. Lyst undergrundssand.

A-314

Stolpehul til tagbærende stolpe i A-296.

A-315 T 27

Stolpehul i A-6

1. Pløjelag.
2. Sortbrunt sandet muld med blandede sten K-lag (A 15)
3. Mørkt gråbrunt løst sandmuld med talrige brændte sten + keramik.
4. Brunt sand med brændte sten + keramik.

5. Brunt sand med brændte sten + keramik.
6. Kompakt brunt sand, næsten uden fund.
7. Gult undergrundssand.

A-315a T. 27

1. Sortbrunt samlet muld med brændte sten K-lag A-15.

2. Mørkt gråbrunt løst sandet muld med talrige små stykker brændt ler + keramik.
3. Sortbrunt sandet lag med en del trækul
4. Brunt sandet muld med trækul, ler, keramik og brændte sten.
5. Lys løs fyld. Overgang mellem A 6 & A 15 grå. Svær at se.

Planliste

Plan 1 - 53 er fladetegninger af Søgegrøft A-M, udført i målestoksforhold 1:50.

Plan 1-53

Plan 1-3 (grøft A og L). Mål 1:50.

Plan 4-7 (grøft M). Mål 1: 50.

Plan 8 (grøft B, syd). Mål 1:50.

Plan 9 (felt 1, grønft B). Mål 1:50.

Plan 9a (felt 1, grønft B). Mål 1:50.

Plan 9b (felt 1, grønft B). Mål 1:50.

Plan 9c (felt 1). Mål 1:50.

Plan 9d (felt 1). Mål 1:50

Plan 9e (felt 1). Mål 1:50.

Plan 10 (felt 1). Mål 1:50.

Plan 11 -15 (grønft B). Mål 1:50.

Plan 16. Mål 1:50.

Plan 17 (felt 1). Mål 1:50.

Plan 17a (felt 1). Mål 1:50.

Plan 18 (felt 1). Mål 1:50.

Plan 19 - 23 (grønft C). Mål 1:50.

Plan 24 - 29a (grønft D). Mål 1:50.

Plan 31 - 39 (grøft E). Mål 1:50.

Plan 39 - 45 (grøft F). Mål 1:50.

Plan 46 - 48 (grøft G, samt en ekstra med udvidelse påtegnet). Mål 1:50.

Plan 49 - 53 (grøft H). Mål 1:50.

Tegningsliste

Tegning 1 - 63 er profil- og detailtegninger af de enkelte, snittede anlæg, i beretningen alle vedlagt som rentegninger i målestoksforhold 1:20. Tegningerne, der oprindeligt er udført i 1:10, er nedsat på en digital kopimaskine forud for rentegning, således at målestoksforholdet er præcist. Det skal understreges, at ikke alle grubehuse er tegnet i detail.

Tegning 1:

A-33 (Hus 7) og smedegruber, felt D, detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 2:

A-33 (Hus 7) og smedegruber, profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 3:

A-33 (Hus 7) og smedegruber, profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 4:

A-28 (Hus 5), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 5:

A-28 (Hus 5), profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 6:

A-28 (Hus 5), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 7:

A-76 (Hus 11), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 8:

A-76 (Hus 11), profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 9:

A-21 (Hus 4), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 10:

A-21 (Hus 4), profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 11:

A-225 (Hus 14), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 12a-b:

A-225 (Hus 14), profiltegning. Mål 1:20.

Tegning 13:

A-44 (Hus 8), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 14a-b:

A-44 (Hus 8), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 15-17:

A-77 (ovnanlæg), A-46 m.fl. Overflade efter afrensning (niv. 1). Mål 1:50.

Tegning 18:

A-77 (ovnanlæg), A.46 m.fl. Niveau 2. Mål 1:20.

Tegning 19:

A-77 (ovnanlæg) med fritlagt stenkonstruktion, detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 20:

A-77 (ovnanlæg), A-46 m.fl., profiltegning, profil 1. Mål 1:20.

Tegning 21-22:

Udgår

Tegning 23:

A-1 (Hus 1), snittegning. Mål 1:20.

Tegning 24:

A-4 (Hus 2), snittegning. Mål 1:20.

Tegning 25:

A-6 (Hus 3), detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 26:

A-6 (Hus 3), detailtegning, bundniveau. Hertil hører A-315. Mål 1:20.

Tegning 27:

A-6 (Hus 3), profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører stolpehullerne A-315 og A-54.

Tegning 28:

A-28 (Hus 5), profiltegning. Mål 1:10.

Tegning 29:

A-31 (Hus 6), profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører stolpehullerne A-32 og A-48.

Tegning 30:

A-33 (Hus 7), profiltegning. Mål 1:10.

Tegning 31:

A-33 (Hus 7), snit 6, profiltegning. Mål 1:10.

Tegning 32:

A-45 (Hus 9). Profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører A-50.

Tegning 33:

A-51 (Hus 10). Detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 34:

A-51 (Hus 10). Profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører A-126 og A-137.

Tegning 35:

A-87 (Hus 12). Profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører A-197 og A-265.

Tegning 36:

A-214 (Hus 13). Detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 37:

A-214 (Hus 13). Profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører A-246 - A-249.

Tegning 38:

A-245 (Hus 15). Detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 39:

A-245 (Hus 15). Profiltegning. Mål 1:10. Hertil hører A-270.

Tegning 40:

A-296 (Hus 16). Profiltegning. Mål 1:10.

Tegning 41:

A-43 og 216 (ved A-33), niveau 2. Detailtegning. Mål 1:20.

Tegning 42:

A-35 a og 35d samt A-42 og A-43. Profiltegning. Mål 1:10.

Tegning 43:

A-127 - A-135 (stolpehuller i A-51).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 44:

A-309 - A-314 (stolpehuller i A-296).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 45:

A-279 og A-280 (stolpehuller i A-225).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 46:

A-7 - A-14 og A-16 - A-20 (stolpehuller i A-4).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 47:

A-282 og A-283 (stolpehuller i A-245).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 48:

A-58 - A-75 og A-186 (stolpe- og pælehuller i A-28).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 49:

A-187 - A-194 (stolpe- og pælehuller i A-28).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 50:

A-2 og A-3. Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 51:

A-273 - A-278 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 52:

A-250-251 og A-254 - A-260 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 53:

A-293-294 og A-297 - A305 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 54:

A-262-264. (stolpehuller, felt 1). Profiltegninger.
Mål 1:10.

Tegning 55:

A-268-269 og A-271-272 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 56:

A-96 - A-107 samt A-219 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 57:

A-223 og A-224. (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 58:

A-234 - A-244 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 59:

A-207-211, A-217 og A-121 - A125 (stolpehuller,
felt 1). Profiltegn. Mål 1:10.

Tegning 60:

A-284 - A-292 (stolpehuller, felt 1) Profiltegninger.
Mål 1:10.

Tegning 61:

A-109 - A-120 samt A-122 (stolpehuller, felt1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 62:

A-307 og A-308 (stolpehuller, felt 1).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 63:

A-46b (hører til A-77). Profiltegn. Mål 1:10.

Tegning 64:

A-46b, niveau2. Detailtegn. Mål 1:20.

Tegning 65:

A-46a, niveau 2a. Detailtegn. Mål 1:20.

Tegning 66:

A-46 m.fl. Niveau 3. Detailtegn. Mål 1:20.

Tegning 67:

A-144, A-226 a-b, A-229 - A-232, A-156, A-157,
a-143, A-266, A-267 (Stolpehuller ved A-77 og A-
46) Profiltegninger. Mål 1:10.

Tegning 68:

A-198 - A-206, A-228, A-56, A-253, A-40, A-39,
A-41 (Stolpehuller ved smedegruber, grøft D).
Profiltegninger. Mål 1:10.

Liste over genstandstegninger (GT)

Mål angiver tegningen i nærværende beretning, originalen er dobbelt størrelse

- GT 1: Ornamenteret trelagskam . Mål 1:2. (x-3).
- GT 2: Del af forgyldt br.beslag af anglo-irsk oprindelse. Mål 1:1 Fra hus 1 (A-1)(1-x4).
- GT 3: Bronzefibel med mandsfigur, omgivet af dyrefigurer. Mål 1:1. Fundet i bundlaget i hus 8 (A-44) (44-x2).
- GT 4: Sølvhængesmykke. Mål 1:1. Fundet med detektor i muldlaget vest for grøft A.
- GT 5: Skår af lerkar. Mål 1:2. Fundet i A-2.
- GT 6: Konisk vævevægt. Mål 1:1.
- GT 7: Fragment af støbt bronzebeslag med dyrehoveder. Mål 1:1. Detektorfund fra undersøgelsen i 1995.
- GT 8: Ornamenteret, dråbeformet bronzeblik (af skålspænde ?). Mål 1:1. Fundet i hus 2 (A-4) (4-x10).
- GT 9: Trefliget spænde. Mål 1:1. (x-69). Fundet med detektor i muldlaget mellem grøft B og C mod syd.
- GT 10: Næbfibel. Mål 1:1. Fundet med detektor i muldlaget mellem grøft A og B. (x-33).
- GT 11: Fragment af pladefibel. Mål 1:1 (x-32). Fundet i mulden i majsmarken nord for undersøgelsesområdet.
- GT 12: Fragmenteret trefliget fibel. Mål 1:1. Fundet med detektor i muldlaget mellem grøft A og B helt mod nord.
- GT 13: Maskeformet hængesmykke af bronze. Mål 1:1. (jf. x-64). Fundet med detektor i muldlaget ved grøft C.
- GT 14: Forgyldt tungeformet fibel af bronze med arkantusornamentik. Mål 1:1. Ukendt proveniens. Stammer formentlig fra marken syd for undersøgelsesområdet. Fundet af lodsejer Inge Boye.
- GT 15: Sekundært ornamenteret trelagskam. Mål 1:2. Fundet i A-6 (6x-3).
- GT 16: Fragment af lille støbt maskeformet bronzebeslag eller lign. Mål:1:1. Fundet med detektor mellem grøft D og E mod syd.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Udsnit af 4cm-kort med markering af undersøgelsesområdet.

Bilag 3: 1:2000-kort over området (v. Poul Erik Skovgaard, Nat. Mus.)

Bilag 4: 1:2000-kort over området m. søgegrøfter (v. P. E. Skovgaard, Nat. Mus.)

Bilag 5: 1:1000-kort med søgegrøfter markeret (v. P. E. Skovgaard, Nat. Mus.)

Bilag 6: Oversigtsplan med detektorfund markeret.

Bilag 7: Møntbeskrivelse (udarbejdet af Nat. Mus.).

Kopier af S/H-foto

Kopi af Plantegning 1-53

(Søgegrøfter)

Kopi af Tegning 1-68
(Rentegninger)